facă bine, nu credea că turburările din patria sa să-l atingă şi pe dânsul. Cele întâmplate năruiră aşteptările sale. Înştiinţat că o sentinţă, prin care el erà condamnat la moarte, fù dată contra lui, fù silit să fugă cu soţia şi copilul lor cât mai repede peste hotarele Piemontului. Trista veste'i fù adusă pe când vizità o moşie foarte depărtată de casa sa, aşa că nu putù să ia cu sine decât puţinii bani ce se întâmplase să-i aibă în buzunar.

Condamnaţii n'avură măcar mângâierea de a-şi fi luat ultimul rămas bun dela lăcaşul lor.

La vârsta lui Edmond, fiecare simte o plăcere vie să călătorească pentru întâia oară în lumea largă ; şi el simţia aceiaşi plăcere, deschidea ochii mari la vederea lucrurilor noi, ce i-se iveau din toate părţile, şi după ce făcură câteva mile i se părù ca şi când ar fi ajuns la marginile cele mai depărtate ale pământului.

Totuşi, Edmond ar fi gustat mai bine această plăcere, dacă n'ar fi fost trista întâmplare cu isgonirea din ţară a părinţilor săi.

Baronul şi baroneasa poposiră mai întâiu la Turin. După ce primiră ceva bani, pe cari câţiva din prietenii lor îndrăzniră să le trimeaţă din Franţa, ei plecară din Turin şi merseră să se aşeze la Roma aşteptând vremuri mai bune. Dar înainte ca să-şi ajungă ţinta călătorii lor, ei trebuiră să străbată mai întâiu o mare parte din Italia. Exilaţii văzând că banii sunt pe sfârşite călătoriră cu chirigii, cari mergeau dela un oraş la altul, mod de transport foarte încet, puţin elegant, dar tot aşa de puţin costisitor. In această călătorie, ca pretutindeni de când ei erau în hotarul Italiei, micul Edmond servià de tălmăcitor părinţilor săi.

Erà o privelişte interesantă de a vedeà pe acest copil de treisprezece ani răsplătind în chipul acesta părinţilor săi creşterea ce o primise dela ei. Adesea Edmond auzeà zicându-se; «Vedeţi această doamnă şi acest nobil francez cu micuţul lor? Ei trebue să se simţă fericiţi, că au un

astfel de odor! Sărmanii exilaţi! ei, cari nu înţeleg de loc limba noastră, ar fi fără el într'o mare încurcătură, e într'adevăr vrednic de admirat! Edmond însă nu se îngâmfa de meritul pe cari i-l da întâmplarea, şi în orice clipită el se simţià fericit că învăţase cu atâta grijă limba italiană. Căruţa în care se găsià acum familia izgonită, mai duceà încă alţi doi călători, un compozitor, care mergeà la Florenţa pentru a da la iveală o nouă operă, maestru bun şi glumeţ, care se pricepeà mai bine în ale bucătării decât în opere.

Celalalt erà un călugăr, om foarte evlavios, care iubià muzica cel puţin cât maestrul, vecinul său. Chirigiul cântà pe capră îndemnând mereu mersul celor două mârţoage. Maestrul chinuit de foame cântà şi el ca să-şi mai uite de dânsa. Şi căruţa cântà din osiile-i neunse. Erà după cum vedem o adevărată caravană muzicală. Soarele scoborà spre asfinţit, când călătorii zăriră mult doritul han în care trebuiau să mănânce şi să mâe noaptea. Dar hanul erà aşa de înghesuit, că hangiul şi nevasta sa cu greu puteau mulţumì toată lumea.

Sosirea chirigiului nu făcù alta decât mări învălmăşala. Maestrul mai ales, cereà de mâncare cât îl luà gura, dar văzând, că nimeni nu-i găteà cu iuţeală tot aşà de mare ca nerăbdarea lui, se făcù stăpân pe un cuptor, puse haina jos, suflecă mânecile şi se apucă săgătească vestitele macaroane.

D-na de Grancey care până mai eri dusese o viaţă aşa de fericită în castelul ei, servită de o mulţime de servitori, înconjurată de toate bunurile pe care i le da bogăţia şi siguranţa, se împăca mai cu greu decât bărbatul ei cu o schimbare atât de mare aşa dintr'odată, Cu toate acestea se stăpânia căci aveà curaj. Ei îi plăcu foarte mult mâncarea gătită de măestru, care în această împrejurare primì poate mai multe complimente decât pentru operile sale cele mai bune. Cea mai mare încurcătură pentru hangiu erà acum, după ce isprăviseră de mâncat, unde să afle loc

pentru atâţia călători. Cei cari veniseră mai 'nainte ocupaseră toate odăile hanului. Măestrul şi călugărul se aşezară cum putură mai bine în sală, iar exilaţii francezi, fură siliţi să se culce într'o mică fabrică dărâmată, lipită de han, în care câteva paturi rele fură aşezate în grabă, cu saltele înţesate mai mult cu pae decât cu lână. Odăiţa în care se găsiau acum baronul, baroneasa şi fiul lor erà despărţite de o încăpere vecină printr'un părete subţire de scânduri.

(Va urma) FLORIAN D. STĂNCULESCU

O ŞCOALA ÎN AFRICA CENTRALA.

(Aşa cum şi-o închipuieşte Mitrică)

Mitrică stă la masă şi temele îşi scrie,
Cu mintea 'n altă parte, cu ochii pe hârtie.
De Africa visează, de-o ţară călduroasă,
Cu alte obiceiuri, cu-o viaţă mai frumoasă !

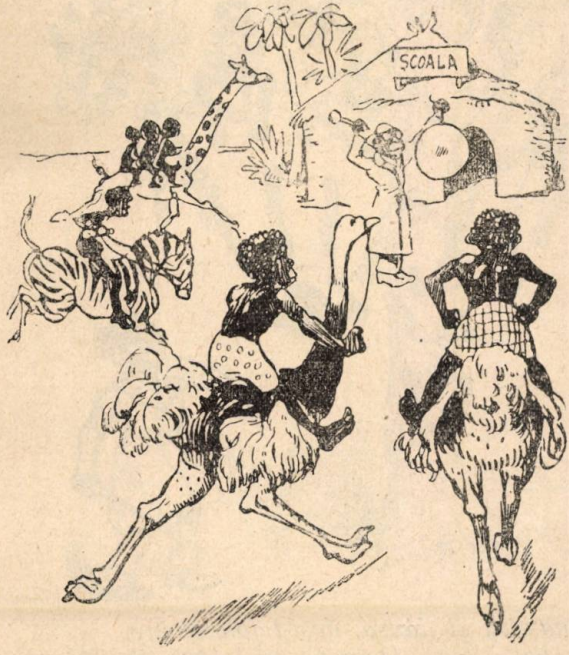

Să meargă la şcoală pe-o Girafă călare,
Pe-un Struţ sau pe o Zebră,—plăcere foarte mare,

Şi-acolo să înveţe tot socoteli uşoare,
La douăzeci s'ajungă cu mâni şi cu picioare.

Gimnastica şi dânsa, deşi-i folositoare,
Dar, bat-o focu, Doamne, că-i prea obositoare ;
În loc de aparate de lemn alunecoase,
Mai bine pomi cu fructe din cele mai gustoase.

Şi ştinţa naturală se face cu 'nlesnire,
În loc de hărţi, muzee, ori altă născocire,
Cu şerpi şi cu maimuţe, cu paseri răpitoare,
Înveţi să cunoşti lumea şi tot ce e sub soare.

Geografia, nu-i vorbă, metodă minunată.
Profesorul 'ntreabă! Şi sfâr... tragi o săgeată

Si unde se înfige, acolo să găsește
De unde curge Nilul, ori unde isvorește.

Cerneala de să varsă, când faci caligrafie,
Pe degete, pe buze, pe nas poate să fie,
De loc nu să cunoaște și vecinic ești curat,
Căci fața este neagră, n'ai grije de spălat.

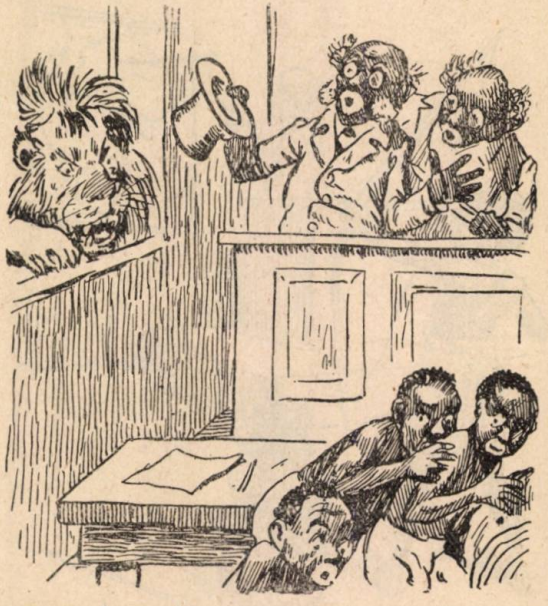

Eczamenul cu chinuri, ce-atâta înspăimântează
De el scapă elevi, când leu-i vizitează,

Şi când nu vin la cursuri, pe-a soarelui văpae
Gătiţi cum sunt elevi, tot vecinic pentru bae.
În Congo cu plăcere, toţi veseli se aruncă,
Gardistu abiai scoate cu ciudă şi cu muncă.

În zilele de clasă, când e căldură mare,
Când picură sudoarea pe frunți la fiecare,
Atunci spre termometru, grav domnul profesor
Să uită și citește! Dă drumu tutulor.
Și 'n cale către casă, ce joc! Ce nebunie!
În mâni aleargă unii de multă bucurie!

MANOLACHE.

PROCESUL

«Nu, vecine, ştejarul e al meu, şi numai al meu» — zise Petru vecinului său Radu, — «cu toate că stă între gardul nostru». «Nu», zise Radu, «ştejarul este al meu». Se schimbară mai multe vorbe între ei şi amândoi se înflăcărară. Radu, care nu puteà trăi în duşmănie cu nimeni, îi propuse să împartă stejarul în două; dar Petru nu voià să ştie de nimic. «Nu», zise el, «copacul este al meu întreg. Astăzi încă te dau în judecată şi o să-mi capăt eu dreptul meu».

Îl trase în judecată, dar şi judecătorul îl sfătuì să-l împartă pe din două. Radu primì, însă Petru nu. De câteori Petru se întâlnia cu Radu, nici nu voià să-l vază.

Odată o vacă de a lui Radu intră în livada lui Petru. Acesta o alungă bătând-o fără milă.

După vreo câteva zile Radu venì la Petre. «Petre», îi zise Radu, «mi-e teamă că o să devenim vrăşmaşi mari din cauza copacului, şi mi-ar părea rău. Vreau să-ţi dăruesc ştejarul întreg; ca să se sfârşească odată cu cearta». «Ce să-mi dăruieşti?» zise Petre înfierbântat. «Mie nu-mi trebuie nici un dar dela tine; procesul să-şi urmeze calea, oricâţi bani m'ar costà. Judecătorul voià să se înţeleagă cu el; dar Petru nu voià să asculte de nimeni, astfel că procesul îşi urmă calea. Livezile fură măsurate, se ascultară martorii. Procesul ţinù mai mult de un an; dar cu toate acestea nu se putù lămuri nimic. Petru plătise cheltueli, dând în mai multe rânduri sume însemnate de bani advocaţilor şi pentru că nu mai aveà de unde să-i scoată, zălogi livada; dar fiecare ban pe care îl dădeà îi mărea ura şi duşmănia în contra lui Radu.

De câteori aveà ocazie să-l necăjească, îl supărà. În sfârşit procesul s'a lămurit. Petru îl perduse, şi cum nu aveà bani, autorităţile i-au vândut livada ca să plătească datoriile. Radu o cumpără şi chiar în ziua aceea se duse la Petru. Acesta îl privì furios, când Radu intră în odae. «Ce vrei să mă batjocoreşti?» strigă el. «Dragă Petre, cum poţi tu să crezi aşa ceva?» zise Radu. «Imi pare rău, că ţi-ai pierdut livada prin nechibzuitul proces. Eu am cumpărat-o şi acum viu să ţi-o dăruiesc. Petru coborî ochii ruşinat. «Ascultă!» zise Radu. «Noi am fost în todeauna prieteni buni, moşii şi strămoşii noştrii au fost şi ei prieteni împreună, şi au trăit în pace. Eu nu ţi-am făcut ţie nimic, şi ce mi-ai făcut tu mie să dăm uitării». Haide să ne împăcăm! Suntem din nou prieteni şi livada este a ta». Suspinând Petru îmbrăţişă pe vecinul său. «Mai poţi să mă ierţi?» zise el, — «care m'am purtat atât de urât cu scumpul meu prieten?».

Prietenia se încheie din nou; însă Petru nu voia să primească livada. «Ei,» zise Radu, «dacă nu vrei s'o primeşti, o dăruesc fiului tău mai în vârstă, căruia îi sunt cumătru. Ascultă, ca să nu ne mai amintim de cearta noastră, adă două ferăstraie ca să tăiem ştejarul şi să-l dăruim». «Nu,» zise Petru, «să-l lăsăm copiilor noştri ca să-şi amintească cât este de rea cearta». Copacul rămase la locul lui, iar Radu şi cu Petru rămaseră prieteni buni cât timp trăiră.

Pacea hrăneşte
Cearta sărăceşte.

(Traducere) JULIAN C. SFETEA.

Când vorbeşti despre lucruri bune şi frumoase esprimate în cuvinte lămurite şi simple; omul rău obicinueşte a-şi ascunde răutatea în cuvinte neînţelese sau cu multe înţelesuri.

MOARTEA LUI CHAUVIN [1])

(A. Daudet)

Era într'o Duminecă de August, într'un vagon, tocmai la începutul întâmplării ce i se zicea «incidentul ispano-prusian», când îl întâlnii pentru întâia oară. Nu-l văzusem nici odată şi totuşi îl recunoscui îndată. Mare, uscăţiv, încărunţind, cu faţa înflăcărată, cu nasul ca un plisc de uliu, ochii gogoneţi, vecinic mânioşi, cari nu păreau plăcuţi decât domnului celui decorat din colţ; fruntea scundă, îngustă, îndârjită, una din acele frunţi în care aceiaşi gândire, lucrând neîncetat în acelaş loc, a săpat o singură sbârcitură, foarte adâncă, ceva bleg şi ca de guzgan în statura lui, pe lângă toate, felul strașnic cum rostogolea pe rr vorbind despre «Frranţa» şi despre «drrapelul frrances....» — îmi zisei: «iată Chauvin!»

Era Chauvin într'adevăr, Chauvin dichisit, declamând, dând din mâni, pălmuind Prusia cu gazeta lui, intrând în Berlin, cu bastonul în vânt, beat, surd, orb, turbat nevoe mare. Nici un răgaz, nici o împăcare cu putinţă. Războiul! îi trebuia lui războiul fără altceva!

«Şi dacă n'am fi gata, Chauvin?...

— «Domnule, Francezii-'s totdeauna gata!...» răspundea Chauvin ridicându-se, și sub mustaţa lui sbârlită, rr se repeziau de se cutremurau geamurile... Supărător şi prost om! Ce repede pricepui toate batjocurile, toate cântecele ce îmbătrânesc în jurul numelui său de i-au făcut un renume de râsul lumii. După această primă întâlnire mă jurai chiar, să fug de el; dar o intâmplare ciudată mi-l scoase earăşi în cale. Mai întâiu la Senat, în ziua când D. de Gramont (ministru) veni să dea de ştire cu fală, că războiul era declarat. Şi 'nvolburarea tuturor acestor strigăte tremurătoare, un strașnic urlet de «Trrăiască Frranţa!» porni din tribună, şi eu zării colo sus, lângă peretele chenăruit, braţele mari ale lui Chauvin răzvrătite. Nu după mult timp, îl întâlnii din nou

[1]) *Chauvin Nicolae*, fu un soldat francez din timpul lui Napoleon I, lăudăros, cu mintea aprinsă, care, după ce eşi din armată, vorbea de multele vitejii ce-ar fi făcut în războaie. După numele lui se zice *şovinism*, unui patriotizm peste măsură de mare, fără rost şi nechibzuit, care nesocoteşte cu desăvârşire drepturile altor naţiuni. Acest tip de şovinist l'au luat fraţii *Cognard* şi l'au pus într'o comedie numită: «Cocarda tricoloră» unde se ridiculisază astfel de înflăcăraţi fără noimă şi în care Chauvin, la sfârşitul fiecărui cântec, isprăveşte cu vorbele: »Eu sunt francez, eu sunt Chauvin, care am bătut pe beduini». A. Daudet, în această descriere, arată pe şoviniştii francezi, care se lăudau din gură fără a-şi cunoaşte starea tristă în care se găsia patria lor în timpul războiului franco-german (1870—71) şi din care francezii au fost înfrânţi în urma slăbiciunii lor, iar germanii şi-au făcut unitatea naţională; un drept la care fiecare popor cu minte trebue să ţintească.

la Teatru, stând în picioare, cerând «*Rinul german*» şi dojenind pe cântăreţii, care nu prea îl ştiau: «Adicăte, ar trebui mai mult timp să'l învăţaţi decât să'l luaţi...»

Parcă era o îndrăcire. Pretutindeni, la colţurile străzilor, al bulevardelor, totdeauna cocoţat pe o bancă, pe o masă, acest Chauvin fără noimă, îmi săria ţuşti! înainte, în mijlocul tobelor, a steagurilor fâlfâitoare, a *Marsiliezelor*, împărţind ţigări soldaţilor, cari plecau strigând în faţa ambulanţelor, înălţându-şi de-asupra mulţimei capul său înflăcărat, şi aşa de zgomotos, de sfârâitor, de cotropitor, c'ai fi zis că-s şase sute de mii de Chauvini în Paris. Zău îţi venea să te 'nchizi acasă, să închizi şi uşa şi fereastra ca să te mântui de arătarea asta nesuferită..

Insă după infrângerile noastre dela Weissenburg şi Forbach, aflarăm întregul şir de nenorociri ce făcu să ni se pară tristă luna lui August (1870) ca un lung vis rău, d'abia curmat, vis rău de vară arzătoare şi greoaie. Cum să nu cauţi în astfel de îngrijorări după veşti şi după afişe, plimbându-te noaptea întreagă pe sub lămpile de gaz, cu feţele buimăcite şi turburate? Chiar în serile acele, mai întâlnii pe Chauvin. El mergea d'alungul bulevardelor, din om în om, vorbind cu foc mulţimei tăcute, plină de nădejdi, de veşti bune, sigură de isbândă, şi repeţindu-ţi de douăzeci de ori în rând, că «cuirasierii albi ai lui Bismarc au fost zdrobiţi pân' la cel din urmă...»

Lucru de mirat! Chauvin începu să nu'mi mai pară aşa vrednic de râs. Nu credeam nici o vorbă din cele ce spunea, dar ce-mi păsa, îmi plăcea să'l ascult, şi atât. Cu toata orbirea sa, cu toată furia şi neştiinţa sa, ghiceai în drăcia asta de om, o putere vie şi dârjă, că o văpae lăuntrică îţi încălzeşte inima.

Şi vezi, am avut noi mare nevoe de flacăra asta în vremea lungilor luni de asediu şi 'n iarna aceea straşnică, cu pânea rea de să mori, cu carne de cal. Parisienii toţi îs martori; s'o spue: fără Chauvin, Parisul nu s'ar fi ţinut nici opt zile.

Incă dela început generalul Trochu zicea: «Vor intra când vor vrea» (Prusienii în Paris). «N'o să intre» — zicea Chauvin. Chauvin avea credinţă, lui Trochu îi lipsea. Chauvin credea 'n tot, da, el credea în planurile lui Bazaine (general), credea în scăpare. În toate nopţile el asculta tunul generalului Chanzy de pe coasta Etampes, puşcaşii generalului Faidherbe, şi cea ce-i de mirat e că şi chiar noi îi auziam, într'atât sufletul ăstui Păcală viteaz se topise în noi.

Viteazul Chauvin!

Tot el era cel dintăiu, care zărea pe cerul ingălbenit şi scund, plin de zăpadă, aripa mică, albă a porumbeilor. Când Gambetta ni trimitea

una din palavrele sale cuvântăreţe, Chauvin era acela care cu voceai bubuitoare, le spunea'n gura mare la uşa primăriei.

In răstimpul mohorîtelor nopţi de Decembrie, când pâlcuri dese de oameni rebegiţi de frig îşi pierdeau timpul înaintea măcelăriilor, Chauvin prindea vitejeşte şirul, şi mulţămită lui, toţi aceşti înfometaţi mai găseau putere să râză, să cânte, să'nvârte hori în zăpadă...

Le, lon, la, lăsaţi-i să treacă, Prusienii 'n Lorena, prindea a zice Chauvin, iar galoşii lui clăpăneau în măsură şi sub capişonurile de lână sărmanele feţe'n gălbenite căpătau pentru o clipă culori de sănătate. Vai! toate astea n'au folosit la nimic. Într'o sară, trecând pe lângă strada Drouot, văzând o gloată îngrijorată, frământându-se de jur împrejurul primăriei, auzii în Parisul acesta mare fără trăsuri, fără lumină, vocea lui Chauvin ce bubuia falnic: «Noi ocupăm înălţimele Montretait». După opt zile de atunci, se sfârşise cu ele.

Din clipa aceia, Chauvin, nu se mai arăta decât la lungi răstimpuri. Il zării de două sau de trei ori pe bulevard, gesticulând, vorbind de răzbunare, şi iarăşi un *r* de răsuna departe; dar nimeni nu'l mai asculta. Parisul, lumea de sus, lâncezea de dorul plăcerilor de care nu puteau să se despartă, muncitorimea în toiul necazurilor, iar bietul Chauvin oricât ar fi dat din mânele sale mari, pâlcurile, în loc să se strângă se împrăştiau la apropierea lui.

«Pacoste» îi ziceau unii.

«Spion»... ziceau alţii... Apoi sosiră zilele de răscoală din lăuntrul oraşului, steagul roş, comuna. Parisul era în puterea sălbaticilor [1]). Chauvin, ajuns a fi bănuit, nu mai putea eşi din casă. Totuşi în ziua faimoasei deschideri şi prăbuşiri a Vendôme-lui, el trebuia să fie acolo, într'un colţ al pieţii Vendôme. Il ghiceai din mijlocul mulţimei.

Până la 23 Mai 1871, Chauvin nu mai dădu semn de viaţă. Stă ghemuit în fundul unei pivniţi, nenorocitul desnădăjduit, pân' să'şi iasă din minte, tot auzind giulele franceze şuerând d'asupra străşinilor Parisului. In sfârşit, în una din zile, în răstimpul a două răsuflări de tun, se'ncumetă să iasă. Strada era pustie şi părea mărită. Intr'o parte baricada se înălţa ameninţătoare cu tunurile sale şi cu steagul roş. La capătul celalalt, doi vânători din Vincennes, pitici, înaintau d'alungul zidului, aplecaţi, cu puşca înainte: trupele din Versailles stau să intre în Paris...

Inima lui Chauvin tresări: «Trăiască Frranţa!» răcni el avântându-se în faţa soldaţilor. Vocea-i muri într'o îndoită împroşcătură de gloanţe.

[1]) Aşa numeau Francezii pe Germani în timpul războiului.

Printr'o tristă întâmplare, nenorocitul se nemerise prins între aceste două uri, cari îl omorâră, ţintindu-se.

Il văzui rostogolindu-se în mijlocul şoselei nepavate, şi rămase acolo două zile, cu braţele întinse, cu faţa încremenită.

Aşa muri Chauvin, jertfă războaelor noastre civile. Era cel din urmă Francez.

G. M. Ionescu.

SOSIREA MEA LA PARIS

(După Alphonse Daudet) *)

Ce călătorie! Numai gândindu-mă cu treizeci de ani în urmă, îmi simt încă pulpele-mi prinse ca 'ntr'un jug de gheaţă şi sunt apucat de dureri de stomac. Două zile într'un vagon de clasa a treia, sub o strâmtă îmbrăcăminte de vară şi pe un frig..... aveam şeasesprezece ani, veneam de departe pentru a mă ocupa cu literatura; din fundul Languedocului, unde fusesem pedagog.

După ce-mi plătii locul în vagon 'mi mai rămase în buzunar tocmai doi lei; dar pentru ce oare m'a-şi fi îngrijorat? Aveam nădejdii atât de bogate! Uitasem că 'mi era foame şi cu toată ispita prăjiturilor şi a franzeluţelor cu unt şi icre, cari se întindeau pe la bufeturile gărilor, nu voiam să dau drumul monetei mele albe, ascunsă cu îngrijire într'unul din buzunare. Cu toate acestea pe la sfârşitul călătorii, când trenul nostru jucând pe linie ne sdruncina, şi ne ducea prin tristele câmpii ale Champagniei, era aproape să îmi vie rău. Tovarăşii mei de drum, nişte marinari care-şi petreceau timpul cântând, 'mi întinseră o ploscă. Ce oameni cum se cade! Ce frumoase erau cântecile lor, — şi ce bun rachiul lor, şi reînviorător, pentru un om cari nu mâncase de două ori douăzeci şi patru de ore!

Băutura asta mă scăpă şi mă reînsufleţi; moliciunea mă făcu somnuros şi mă trântii pe bancă. Dar mă deşteptam la toate opririle şi la sguduirea trenului când earăşi pleca.

Un sgomot de roate, care trecea pe plăci de fer, o uriaşă boltă de fier, învelită în lumină, uşi cari se trânteau, cărucioare cu bagaje cari alergau, o mulţime de oameni pe peronul gării, funcţionari ai vămei, iată că sosisem în Paris.

Fratele meu mă aştepta pe peron. Băiat practic cu toată tinereţea

*) *Alfons Daudet*, a fost un scriitor frances (1840—1897), care a avut un mare talent de povestitor. Vezi şi pag. 184.

sa, dar mai în vârstă ca mine, era însoţit de un comisionar cu o roabă pentru căratul bagajului meu.

— Să'ţi încărcăm bagajul tău!

Şi era şi mult bagagiul! Un sărăcăcios şi mic cufăr împodobit cu cue, cu vergi de metal, şi cântărind mai mult decât conţinutul său. Luarăm drumul spre oraş, de-a lungul cheiurilor deşerte, pe străzile adormite, urmaţi de cărucior ul nostru împins de comisionar. Abia se crăpase de ziuă, întâlnirăm lucrători cu figurile înălbăstrite de frig, vânzători de ziare, cari par'că alunecau pe sub uşile caselor. Lămpile de gaz se stinseră; străzile, râul Sena, şi podurile, totul îmi păru înfiorător prin ceaţa dimineţei. Lipit de fratele meu, cu inima bătând şi coprins de frică ajunsem în fine la locuinţa lui. Eată cum a fost intrarea mea în Paris.

I. Sadoveanu.

Creşterea unei cepe într'o sticlă cu apă

De multe ori auzi pe câte cineva întrebând, dacă cartoful este legumă, lucru, la care unii răspund cu surâs. In adevăr însă, mulţi oameni ar rămâne nedumeriţi, dacă i-ai întreba: «este cartoful o tulpină, sau o rădăcină?» De obiceiu, se zice că partea unei plante, care creşte în pământ, este rădăcină, iar cea ce creşte în aer se numeşte tulpină.

Aceasta este de multe ori adevărat, dar, totuşi sunt şi excepţiuni. Botanistul este silit a deosebi rădăcina de tulpină prin semne cu mult mai lămurite.

Astfel, un semn foarte însemnat este următorul: *tulpina poartă frunze şi muguri, rădăcina însă niciodată.*

Frunzele, în adevăr, nu sunt întotdeauna verzi, apoi la multe plante sunt foarte mici şi trebue să fie cineva cu mare atenţiune ca să le poată bine deosebi. Îndată ce însă s'a dovedit că se află frunze pe o parte a plantei, vom şti că este tulpină. Aşa este şi cu modâlca sau tubercula din pământ a cartofului; ea este o tulpină.

Sunt, prin urmare, tulpine cari cresc în aer, dar sunt şi cari cresc în pământ, sau chiar şi în apă. In botanică deosebim trei feluri de rădăcini pământene, dintre cari unele se numesc *rizome*, altele *tubercule*, iar altele *bulbi*.

Oricine cunoaşte rizomele feregelor sau ale crinului, pe cari, dacă le tai în mici bucăţele şi le întinzi pe o sfoară, uscându-le la aer, răspândesc un miros plăcut.

Tuberculele (modâlcele) nu sunt altceva decât nişte rizome umflate din pricina îngrămădirii de multă materie scrobeloasă, cum sunt la cartof, spre pildă.

Bulbii însă, sunt un fel de muguraşi subpământeni, formaţi dintr'o parte plină, un miez, la dedesubtul cărora cresc rădăcinile (numite adventive). In jurul miezului se află o mulţime de solzi plini cu materii, de cari are lipsă planta. Astfel sunt bulbii la iacint, lilii, ceapă.

In bulbii aceştia, apăraţi în potriva gerului prin stratul de pământ, care -i acoperă, se adună în timpul iernei viaţa plantei, ale cărei părţi aeriene s'au uscat şi au dispărut. In primăvara următoare, materiile adunate în bulbi ca într'o magazie, vor sluji la formarea frunzelor şi a florilor.

Putem să ne încredinţăm cu uşurinţă că în adevăr bulbii conţin tot ce e de lipsă pentru desvoltarea deplină a unei plante.

N'avem decât să punem în gura unei sticle pline cu apă o ceapă mare fără frunze, (vezi figura) astfel ca partea de jos a cepei să fie în atingere cu apa. Aşezăm apoi sticla într'un loc oarecare din bucătărie, unde căldura dela cuptor să nu vie deadreptul la dânsa. In timp de câteva zile se ivesc la partea de jos câteva rădăcinuţe albişoare, care se lungesc mereu şi după câteva zile umplu întreaga sticlă.

Creşterea cepei într'o sticlă cu apă.

Să nu uităm însă a schimba apa din sticlă în fiecare zi şi întotdeauna a pune partea de jos a cepei în atingere cu suprafaţa apei.

Câtă vreme nu s'au ivit la partea de sus a cepei frunzele, putem ţine sticla într'un loc întunecat, dar îndată ce ele încep a răsări — lucru ce ce întâmplă în curând — sticla trebue pusă într'un loc mai luminos, deoarece nutrirea frunzelor nu se poate face decât cu ajutorul luminei şi astfel planta creşte din ce în ce.

Acest experiment atât de uşor faceţi-l tinerilor, numai decât, căci pe lângă bucuria sufletească ce o veţi simţi, vă veţi inmulţumi cunoştinţele şi totodată veţi face plăcere părinţilor voştrii putându-le da, pentru gătirea deosebitelor mâncări, frunze verzi de ceapă chiar în timpul iernii.

FLORESCU.

CALEA INCURCATA

Văzând că mulţi din tinerii noştrii cititori au trimis multe deslegări la ghicitorile ce am publicat, ne-am gândit că le vom face o plăcere alegând ghicitoarea *căii încurcate*. Inchipuiţi-vă deci că: «Amicul tinerimei» şi-a aşezat masa de scris tocmai în mijlocul rondului din centru. Cine din tinerii noştrii va putea să afle drumul la locul unde este închipuită masa, plecând din afară pe la poarta deschisă şi înapoindu-se earăşi, însă fără a sări peste gardul, ce este închipui prin liniile cele negre, să ne trimită deslegarea. Pentru ca însă să nu se strice numărul acesta al revistei tăind desemnul, şi totuşi să puteţi trimite redacţiei deslegarea, sfătuim pe cititori a copia cu o hârtie străvăzătoare calea încurcată întâi cu creionul şi apoi cu cerneală sau tuş şi a arată în acest desemn cu un creion colorat sau cu cerneală roşie calea cea adevărată. Vă dorim drum bun şi soluţie dreaptă!

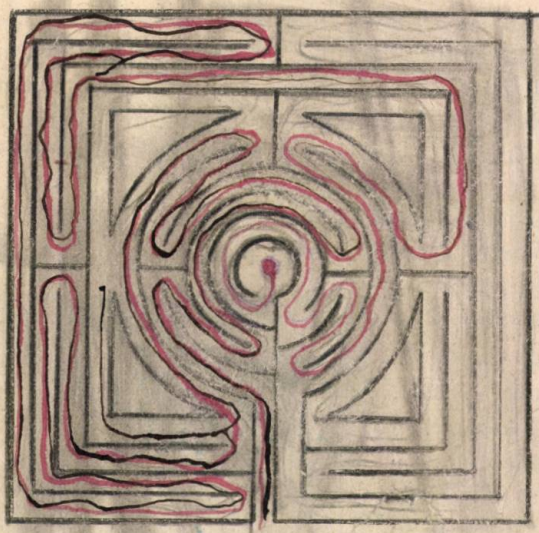

Numele deslegătorilor se va publica în numărul 10 dela 15 Februarie.

O ÎMPĂRŢALĂ CIUDATĂ.

Impărţiţi la trei persoane 21 pahare, dintre cari: 7 pline, 7 goale şi 7 jumătate pline, în aşa fel ca fie-care persoană să aibă aceeaşi cantitate de vin şi de pahare.

Propusă de Ion şi Gheorghe Athanasiu, Bucureşti.

Rezultatul se va publica în numărul 10.

PROBLEMĂ.

Un om trece la târg cu o căruţă în care duce gâşte şi porci. Cineva îl întreabă zicându-i: «Câte gâşte şi câţi porci sunt în căruţă?» Iar acesta răspunde: «36 capete şi 94 picioare».

Câte gâşte şi câţi porci sunt?

Propusă de EUGENIA GH. TEODORU, Giurgiu.

Rezultatul se va publica în numărul 9.

DESLEGĂRI.

Deslegări bune au mai trimis la *Aritmograful din No. 5* următorii: BRAILOIU C. ANTON Liceul Carol I—Craiova; M. I. MARGULIUS—Ploeşti; SERGESCU BARBU, Liceul T.-Severin şi la *Ghicitoarea din No. 5*: ION şi GHEORGHE ATHANASIU, Liceul Matei Basarab—Bucureşti; M. I. MARGULIUS—Ploeşti şi SERGESCU BARBU—T.-Severin.

* * *

Problema din No. 6 (pagina 140) este următoarea:

	La ducere	La întoarcere
I oară	1 bogat + 1 hoţ	. . . 1 bogat
II »	2 hoţi	. . . 1 hoţ
III »	2 bogaţi	. . . 1 hoţ + 1 bogat
IV »	2 bogaţi	. . . 1 hoţ
V »	2 hoţi	. . . 1 hoţ
VI »	2 hoţi	

Au resolvat bine următorii: ION şi GHEORGHE ATHANASIU—Bucureşti; ANDRONESCU DAN cl. III B. Liceu—Ploeşti; GR. DEMETRESCU şi DUMITRESCU A., seminarişti—Bucureşti; I. MARINESCU—Iaşi; K. FRAŢI—Bucureşti; PAVES D. L.—Ploeşti; EGLANTINA ŞTEFANESCU, elevă la Externatul din Iaşi; Y-DRA—Bucureşti.

Jocul geografic din No. 6 (pag. 140) este: Milan, Bucureşti, Galaţi, Bistriţa, Tecuciu, Neamţu, Teleorman, Agapia, Vaslui, Sihla, Ceahlău. Literile din pătratele cu puncte groase dau numele: *Iuliu Moisil*, scriitorul care iubeşte tinerimea şcolară.

Au deslegat bine următorii: ION şi GHEORGHE ATHANASIU—Bucureşti; GR. DEMETRESCU—Bucureşti; K. FRAŢI—Bucureşti; ALEX. MASTERO—Constanţa; ELENA N. OANCEA, ELISA GHEORGHIU, MARIA HORTENSE MIHĂESCU, eleve Institutul Sf. Maria—Bucureşti; EUFROSINA POPESCU, elevă şcoala profesională—Craiova; IOSEFINA şi DUMITRU PROTOPOPESCU-PACHE, elevi cl. IV şi II Liceul «G. Lazăr»—Bucureşti; PANT. M. SITESCU, elev Şcoala Comercială—Craiova; EGLANTINA ŞTEFANESCU—Iaşi; EUGENIA V. URZICEANU, elev la Externatul din Iaşi. AL. VASILESCU—Gara Corbu. LEON VASILESCU—Craiova.

Aritmograful din No. 7 este: Gorki, Şloim, Roman, Franc, Canar, Arici, Grapa — Literile de la mijloc citite de sus în jos dau: *România*.

Deslegări bune au trimis: FANICA I. ALEXIU — Urşi (jud. Olt), DAN AN-

DRONESCU — Ploeşti, BARBULESCU ZAHARIA — liceu-Ploeşti, V. BOGDANOVICI, cl. IV şcoala «Costache Negri» — Iaşi. BUBILIMAMI — Galaţi. MOISE BREZIS — Ploeşti, COARFEYRAC — Gara Roman, GR. DEMETRESCU, seminarist — Bucureşti, I. I. DEM. — Ploeşti, CONST. I. DRĂGUŢESCU — Bucureşti, K. FRAŢI — Bucureşti, ALEX. MASTERO — Constanţa, BERCU I. NEGRU — Piatra-Neamţ, N. G. NICOLESCU — Ferma model Laza-Vaslui, POPESCU G. I., gimnaziu — Caracal, TRAIAN M. POPESCU — Galaţi, D. I. PROTOPOPESCU-PACHE — Bucureşti, BARBU C. SERGESCU, liceu — T. Severin, PANT SITESCU — Craiova, IOAN SCURTU, liceu — Ploieşti, EUGENIA GH. TEODORU — Giurgiu *No. 381* liceu, Focşani. MARIA HORTENSE MIHĂESCU, D. C. ALIMĂNIŞTEANU, A. DUMITRESCU — Bucureşti, ANT. C. BRĂILOIU, NEAMŢU SEB., L. VASILESCU — Craiova, M. ENĂCHESCU student şi N. ANUŞCĂ — Brăila, SADOVEANU I — Constanţa, VICT. COZMIN — Piteşti, PAVES D. L — Ploeşti, AL. VASILESCU — Gara Corbu, I. FL. MILITARU — Tg.-Jiu. OESCU V. D. — Fălticeni. SANDU ILIESCU — Alexandria.

Problema din No. 7 este: 3 copaci şi 4 ciori.

Au resolvat bine următorii: FANICA I. ALEXIU — Urşi (Olt), BARBULESCU ZAH. — Ploieşti, MOISE BREZIS — Ploieşti, COARFEYRAC — Gara Roman, GR. DEMETRESCU şi A. DUMITRESCU—Bucureşti, I. I. DEM. — Ploieşti, K, FRAŢI — Bucureşti, I, MARINESCU — Iaşi, BERCU I. NEGRU — Piatra Neamţ, D. I. PROTOPOPESCU-PACHE—Bucureşti, BARBU C. SERGESCU—T. Severin, PANT. SITESCU—Craiova, IOAN SCURTU—Ploieşti, ALEX. ŞVARTZ—Iaşi, EUGENIA GH. THEODORU—Giurgiu. I. FL. MILITARU — Tg.-Jiu., SEGALL MIH. — Ploeşti.

Pesmeţii i-au reuşit bine lui: GR DEMETRESCU — Bucureşti.

POŞTA REDACŢIEI

Redacţia «Amicului Tinerimei» mulţumeşte tuturor acelor cititori, cari i-au trimis aşa de frumoase felicitări de Anul nou.

BĂRBULESCU ZAH. In curând. I. I. DEM. In «Scrisoare către un prieten», Ideea de a-şi însemna zilnic impresiile e foarte bună şi folositoare pentru oricine. Te sfătuim însă să nu tradezi secretele acelui ziar decât la vârsta de 25 ani. EUGENIA GH. THEODORU. Anecdote frumoase din vieaţa şcolară primim cu mare plăcere. B. I. NEGRU. E bună, — la timp şi celelalte. PAVES D. L. In curând. RENY. Arătaţi adresa având a vă scri.

Celor ce au trimis probleme, aritmogrife, cuvinte patrate ş. a., pentru cari le mulţumim, le răspundem că o să se publice la rând, neavând spaţiu destul.

La Redacţia «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complecte şi legate, anii II, III şi IV, fiecare cu preţul de Lei 4.

Direcţiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toţi iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară şi pe înţelesul tuturor.

Tot ce priveşte abonamentele, expediţia, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», Bucureşti, Bulevardul Academiei No. 3. Ce priveşte redacţia, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, Bucureşti, Şoseaua Kiselef No. 3.

Tinerilor! Răspândiţi revista voastră cât puteţi mai mult!

Păstraţi numerile spre a le lega la sfârşitul anului!

Toţi câţi s'au ocupat cu problemele educaţiunii şcolare ştiu cât de greu era mai 'nainte vreme, când era vorba ca să recomanzi tinerimei noastre o «revistă bună» în care să se afle o lectură potrivită, îndrumări necesare pentru viaţă. De când există revista AMICUL TINERIMEI, condusă de excelentul pedagog I. MOISIL care e sprijinit în munca sa de alţi bărbaţi cunoscători de chestie suntem scutiţi de grija aceasta. Ori şi care învăţător sau profesor poate recomanda această excelentă revistă tinerilor ce-i sunt încredinţaţi spre creştere.

Cu începutul anului al V-lea de existenţă revista a introdus considerabile îmbunătăţiri, cari o recomandă şi mai mult tinerimei noastre. Numerile apărute până acuma conţin material variat şi foarte instructiv. O revistă la care colaborează pe lângă d-l Moisil directorul ei, scriitori ca G. Coşbuc, Dr. Simionescu, Longinescu, Străjanu, N. Petra-Petrescu ş. a., merită o răspândire cât mai largă şi de aceea noi o recomandăm călduros cititorilor noştri ca să o comande pentru bibliotecile şcolare.

«ŞCOALA», organul Reuniunei şcolare române din Bucovina-Cernăuţi.

AMICUL TINERIMEI este o revistă folositoare pentru tinerimea şcolară. D-l I. MOISIL se ocupă cu pasiune de micii şi cuminţii săi cititori, ne uitând a lăuda pe d-şoare, dacă ele scriu mai bine ca stil şi caligrafie decât băeţii ştrengari. Revista d-lui Moisil aduce reale servicii. Să tipăreşte frumos la «Minerva».

GAZETA DE DUMINICĂ din Şimleu-Transilvania

„MINERVA“

*** INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ ***

Bd. Academiei, 3 — Str. Edgar-Quinet, 4

BUCUREŞTI

CARŢI POTRIVITE PENTRU TINERIME:

Bălcescu N.: Istoria Românilor	Preţul Lei	1.50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie . .	» »	1.50
Creangă Ion: Opere complecte	» »	1.50
Ispirescu P.: Legende şi Basme . . .	» »	1.50
Ispirescu P.: Povestirile unchiaşului sfătos	» »	1.50
Popovici Aurel: Vorbe înţelepte . . .	» »	1.50
Petrescu Petra N.: Ilie Marin	» »	1.50
Urechiă N.: În Bucegi	» »	1.50
Delatismana: 100 Basme	» »	2.50
Genlis: Povestiri morale	» »	1.50
Livescu: Nu se cuvine	» »	1.50
Mera I. T.: Din Lumea basmelor . . .	» »	3.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA“

No. 1. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 2. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 3. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 4. Cântarea României à 0.15
No. 5. Istoria Populară a Literaturii Româneşti. . à 0.15
No 6. Revoluţia lui Tudor Vladimirescu . . . . à 0.15
No. 7. Perderea Basarabiei à 0.15
No. 8. Unirea Principatelor şi Cuza . . . . . à 0.15
No. 9. Mih. Kogălniceanu à 0.15
No. 10. Vasile Alexandri à 0.15
No. 11. Ştefan-cel-Mare . à 0.15
No. 12—13. Istoria lui Mihai Viteazul . . . . à 0.15
No. 14. Revoluţia lui Horia à 0.15
No. 15. Răpirea Bucovinei à 0.15
No. 16. Cum să ne creştem copiii . . . . . à 0.15
No. 17. Păstrarea sănătăţii à 0.15
No. 18. Ce să citim ? . . à 0.15
No. 19. Zece Maiu . . . à 0.15
No. 20. Răzb. p. Neatârn. à 0.15
No. 21. » » » à 0.15
No. 22. » » » à 0.15
No. 23. Viaţa Mitropolitului V. Costachi . . . . à 0.15
No. 24. Aritmetică . . . à 0.15
No. 25. Femeile în revoluţia din Rusia . . . . . à 0.15

Anul al V-lea. No. 9 1 Februarie 1908.

Numărul 20 bani.

„MINERVA“
INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ
B-dul Academiei 3, — Edgar Ouinet 4
BUCUREŞTI

A apărut:

CLIPE DE LINIŞTE

DE

AL. VLAHUŢĂ

PREŢUL LEI 1.50

De Vânzare la toate Librăriile

Intrat înainte de anul 1933
Biblioteca Universității Iași
27 JAN. 1936

Nrul 9. 1 Februarie Anul V.

REVISTA PENTRU TINERIMEA ŞCOLARĂ

* * * * * CULTURA * * * * *
MORALA, IUBIRE DE NEAM, ŞTIINŢA,
* * * * * MUNCA * * * * *

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECŢIA
D-lui I. MOISIL. — Bucureşti

ABONAMENTUL ANUAL:
În România . . . . . Lei 5
Afară de România . . . Coroane 5

FOLOASELE CUNOAŞTERII LIMBILOR STRAINE

(CONTINUARE).

Abia se culcară călătorii noştrii, când auziră vorbind de cealaltă parte a păretelui doi oameni, cari şopteau împreună. D-nul şi d-na de Grancey obosiţi de călătorie şi neînţelegând de altminteri nici limba, adormiră în curând. Edmond, din contră, nu perdea nici un cuvânt, şi câteva frânturi de vorbe scăpate vecinilor lui îl isbiră destul pentru a'l ţine deştept.

— «Nu vorbi aşa de tare Giacomo» — zise unul dintre aceia tovarăşului său.

— «Ei ce are a face» — răspunse celalalt. «Francezii, cari dorm lângă noi, nu ştiu nici măcar un cuvânt italian. M'am încredinţat eu d'asta. Aflându-mă în curte cu bătrânul nobil francez şi cu femeia sa, vrând să mă dau în vorbă cu ei, i-am întrebat de unde vin, şi ei

mă făcură să 'nţeleg că nu pricep nimic. Aşa dar fii pe pace Battista; noi putem vorbi de treburile noastre după plac».

Nemişcat în patul său Edmond continua să ia seama la cele ce se vorbiau. Incă dela început, ghicise el scopurile acestor doi oameni. Abia îşi stăpânia o mişcare de frică, abia îşi îneca în gât un ţipăt de groază! In loc să strige şi să cheme lumea, el căută să-şi păstreze sângele rece, măcar că vârsta lui nu-l prea ajuta la aceasta. Un sgomot de sticle, care întovărăşa convorbirile celor doi vecini, te făceau să înţelegi că ei îşi dau curaj cu păharul în mână. Cu cât beau cu atât vorbiau mai încrezători că nu-i aude nimeni.

— «Ce mai vorbă, mă?» — zise unul din ei — «căruţaşul pleacă mâne dimineaţă când se crapă de ziuă; înainte d'a ajunge la satul vecin drumul face o cotitură la marginea pădurii, noi o să mergem şi o să pândim acolo. Mai bine decât aşa ce mai vrei?»

— «Dar dacă se apără?»

— «Atâta rău, ei nici n'au arme... şi chiar de-ar avea, ar rămâne ca trăsniţi!... Tu ştii că pistoalele noastre au câte două focuri; avem să tragem de două-trei ori şi totul s'a mântuit. Atunci totul va fi al nostru... ha! Ha! ha! Ce mai pleaşcă!» Hoţii încetară d'a mai vorbi. Unul din ei se culcă şi adormi îndată, celalalt începù să se plimbe în lung şi în lat prin odae. Edmond mulţumi lui Dumnezeu, că putuse să înţeleagă convorbirea celor doi tâlhari, şi-l rugà să-i descopere un mijloc de scăpare dintr'o primejdie aşa de mare. Pe dibuite se îndreptă către tatăl său şi-l deşteptă.

«Tătuţule»—îi zise el pe şoptite—«aici lângă noi, în camera de alături, sunt doi hoţi; ei au să se ducă să aştepte în drum trăsura noastră ca să ne omoare.»

«Cum, fiul meu, eşti tu sigur?»

— «Da, tată, te încredinţez, că eu n'am pierdut nici un cuvânt din vorbele lor. Neştiind că eu înţeleg limba ita-

liană, ei vorbiau fără nici o grijă. Ne vor aştepta la cotitura drumului, în marginea pădurii». Baronul de Grancey rămase un moment gânditor, cu degetul la tâmplă, chibzuind ce era de făcut, apoi, fără să-şi deştepte soţia, se sculă. «Vino cu mine iubitul meu fiu», zise el, «tu ne-ai scăpat pe toţi, vino, şi mai ales nu face nici cel mai mic zgomot. Baronul şi fiul său se îndreptară spre han şi bătură la uşa hangiului, care le deschise şi-i întrebă ce voesc acum la miezul nopţii.

Edmond care făcea pe tălmăcitorul, povestì totul.

— «Ah, Isuse Christoase!» — strigă hangiul, înfricoşat numai de idea că primise în casele lui nişte tâlhari, — «sunt sigur că aceştia sunt banditii, cari au jefuit pe unul din verii mei acum vr'o trei săptămâni».

— «Nu e nici un post de jandarmi prin vecinătate?», întrebă baronul de Grancey.

— «Da, domnule, este la vr'o două mile de aici».

— «Ei bine, să încalice cineva pe cal, sau mai curând dute dumneata însuţi... aleargă în fuga mare de înştiinţează jandarmeria».

După câteva minute hangiul galopà spre satul vecin. Domnul de Grancey se întoarse în odăiţa sa cu Edmond, păzând cea mai adâncă tăcere. După un ceas ei auziră pe vecinii lor coborând scara. Cei doi tâlhari găsiră în curte pe hangiul, care se'ntorsese, plătì fiecare câte cât se cuvenea şi plecară. În sfârşit zorile apărură şi căruţaşul chemă pe călători. El începù să'nhame căii, când deodată un sgomot de copite se auzì în stradă. Priviră şi văzură doi oameni cu mânile legate la spate şi răniţi, păziţi de patru jandarmi. Era Giacomo şi Battista. Înainte de a ajunge la locul de pândă îi întâlniseră soldaţii, cari puseră mâna pe ei, căci aceştia erau cei doi banditi după care umbla demult poliţia, dar pe care nu-i putu găsi.

Toţi călătorii aflară dela hangiu numele mântuitorului lor. Doamna de Grancey strânse cu foc la piept pe copilul

ei, bunul călugăr îl numea un al doilea Daniil şi maestrul întonă în onoarea micului francez un cântec de laudă, scos din noua lui operă. Edmond, în mijlocul tuturor felicitărilor, nu se gândia decât la mulţumirea, că a scăpat dela moarte pe tatăl său şi pe mama sa.

După puţine zile familia isgonită ajunse în hotarul statului Roman, unde la fiece pas se deşteptau într'înşii amintiri de măreţia de odinioară a Romanilor. In sfârşit văzură strălucind din depărtare turnul bisericei Sf. Petru, care le vestea apropierea de vechea capitală a lumii. In timpul poposirei la Roma Emond se ocupă cu cea mai mare tragere de inimă, să se întărească în limbile engleză şi germană. Gramaticele şi dicţionarele, cărţi, care în copilăria noastră ne par aşa de plictisitoare şi ne sunt aşa de urâte, lui îi plăceau mai mult decât cărţile cele mai atrăgătoare, când se gândea la ce-i poate servi acest fel de învăţătură.

Tocmai atunci un vechiu prieten al domnului de Grancey, care se refugiase şi el la Dresda, îi scrise, îndemnându-l să vie în acest oraş, încredinţându-l că va căpăta o slujbă bunicică. Domnul de Grancey se hotărî să plece. Banii erau pe sfârşite ; averile din Franţa erau confiscate şi viitorul nu-i vesteà nici-o schimbare îmbucurătoare. El pregătì cele trebuincioase pentru călătorie, părăsì Roma şi luă drumul spre Saxonia. Exilaţii fură bine primiţi în toate părţile, căci nu este popor mai bun, nici mai ospitalier ca poporul german. Domnul şi doamna de Grancey, neştiind limba în care li se vorbià, s'ar fi găsit şaci într'o mare încurcătură fără micul lor Edmond, fără drăguţul lor tâlmaciu. Dela sosirea lor în Germania el începù să înţeleagă foarte bine nemţeşte şi practica necurmată nu întârzie a-l familiariza cu limba marilor poeţi Goethe şi Schiller, cari sunt socotiţi însă ca nişte autori foarte grei. Tot aşa i se păruse şi lui când a luat să-i studieze pentru întâia oară, el fusese cam înspăimântat de ciudatele litere gotice şi de asprimea aparentă a cuvintelor, de altfel foarte plăcute în-

tr'o gură care ştie să le rostească! Atunci observă el, că nu trebue să creadă nimeni, că e o imposibilitate lucrul de care se înspăimântase şi el la început. Când ajunseră la Dresda o întâmplare crudă şi neaşteptată desnădăjdui pe domnul de Grancey. Prietenul său nu mai ocupă vechea sa slujba, ba ce e mai mult, fusese trimes în alt oraş al Saxoniei. Aceasta fu o lovitură grozavă pentru sărmanii exilaţi, căci o aşa de lungă călătorie îi făcuse să-şi cheltuiască aproape şi cel din urmă ban ce-l mai aveau, şi se găsiau aruncaţi acum într'un oraş unde nu cunoşceau pe nimeni. Sănătatea doamnei de Grancey începu a se sdruncina de atâtea oboseli şi bărbatul ei, care îndură toate, s'ar fi hotărît să lucreze chiar cu mânile lui, el baronul de Grancey!...

Puţin câte puţin familia isgonită vândù ce-i mai rămăsese din giuvaericale spre a-şi cumpăra hrana. Crucea Sf. Ludovic, pe care domnul de Grancey o câştigase printr'o faptă eroică, erà singura avere ce-i mai rămăsese şi de care n'ar fi voit să se despartă decât odată cu moartea. Când eşià cu soţia sa, multe capete se descopereau la vederea nobilei decoraţiuni, ce strălucià pe haina învechită a francezului izgonit! Edmond înţelegeà destul poziţia părinţilor săi, de multe ori el surprindeà pe mama sa cu lacrămi în ochi, şi îi venea rău că nu poate ajuta pe părinţii lui mult iubiţi!

El căutà mereu mijloace de ajutor, dar negăsind niciunul, devenià trist şi visător. Sărăcia exilaţilor însă creşteà din ce în ce! El păreà cufundat în căutarea unei idei serioase, pe faţa lui însă se vedeau licărind câteva raze de speranţă. Inapoindu-se dela o plimbare şi Edmond îmbrăţişând pe tatăl său îi zise cu o strângere mai vie ca de obiceiu: «Ah! tată, dac'aş putea să vă fiu de folos!» A doua zi de dimineaţă Edmond eşì de acasă mai de vreme ca până aci şi se îndreptă spre una din străzile principale ale Dresdei, în care locuià un librar foarte cunoscut în tot oraşul, domnul Petre Maier. Edmond intră în această li-

brărie, care erà o adevărată magazie de cărţi, scrise în toate limbile cunoscute. El întrebă dacă poate să vorbiască cu stăpânul casei. După ce primì voie dela acesta, un om tânăr îl conduse în cabinetul domnului Maier. Acesta era un om ca de vre-o 50 de ani, puţin cam gros, înfăşurat într'un mare halat şi în cap cu o căciuliţă de postav. El stăteà înaintea unei mese pline de registre, cu condeiul în mână şi ţineà cu mândrie în cealaltă tot scriind, o mare pipă, care-l învăluià ca într'un nor de fum. Din mijlocul acestui nor domnul Maier îşi aruncă ochii asupra micului copil, a cărui înfăţişare îi deşteptase curiozitatea, şi care se prezentà cu atâta modestie. Edmond se oprise lângă uşă cu pălăria în mână, şi, librarul ridicând din colţul gurei pipa sa, îi zise în limba ţării:

— «Ce vrei tu copilul meu»?

— «Domnule», răspunse Edmond, «eu cred că mă veţi iertà, că am intrat aici la domniavoastră fără să vă cunosc şi fără să fiu cunoscut de domniavoastră».

— «Da, da..., tu eşti străin, după cât văz, eşti francez».

— «Intr'adevăr domnule... ah D-zeule, poate că unde vorbesc rău nemţeşte? Am făcut greşeli»?

— «Nu copilul meu..., numai puţin accentul... ce vârstă ai»?

— «Patrusprezece ani».

— «E lucru ciudat să vorbească cineva o limbă străină aşa de bine cum o vorbeşti tu pe a noastră, la vârsta ta».

— «Ah, cât de fericit sunt că-mi spuneţi aceasta».

— «Ei! pentru ce»?

— «Pentrucă, o... domnule Maier, trecând eri pe dinaintea prăvăliei domnieivoastre mi-a venit un gând. Mi-am zis: Cine ştie, poate aveţi nevoe de vre-unul care să ştie să traducă în nemţeşte vre-o carte din franţuzeşte, sau de a compune scrisori comerciale... şi atunci... domnule Maier am îndrăznit şi-am venit să vă vorbesc».

Espresiunea feţei lui Edmond şi felul în care el vorbeà, atrase şi mai mult atenţia domnului Maier.

— «Dar bine, eşti tu singur aici în Dresda» ?

— «Nu domnule, sunt aici cu părinţii mei ; tatăl meu se numeşte baronul de Grancey, cavaler al ordinului Sf. Ludovic şi nobil dintr'o provincie a Franţei. El e exilat. Am fost bogaţi şi noi odată, dar acum nu mai suntem. Văd în câtă lipsă se găsesc părinţii mei şi, tânăr cum sunt, aşi vrea să câştig ceva bani pentru ei. Dacă voiţi interesaţi-vă de noi la doamna G..., care locueşte la firma «Vulturul de aur».

— «Tu eşti un copil cu suflet mare, pe care D-zeu îl va binecuvânta», zise domnul Maier luând de mână pe micul Edmond cu o căldură şi părere de bine, cari desminţiau nepăsarea sa obicinuită. «Da, eu îţi voi da o slujbă la mine».

— «Cum D-zeule», strigă Edmond îmbrăţişându-l cu putere, «dumneavoastră voiţi să-mi daţi o ocupaţiune. Ah ! cât vă sunt de recunoscător pentru puţinul ce-l voi putea câştiga».

— «Bun, bun, să vii mâne... auzi... să vii negreşit».

După ce repetă din nou mulţumirile sale, Edmond eşi însufleţit de noi speranţe în zile bune, şi se întoarse la «Vulturul de aur», mai mult sărind decât mergând. Ajuns acasă aproape fără suflare, urcă repede scara şi intrând îmbrăţişă de mai multe ori pe tatăl şi pe mama sa, vărsând lacrimi de bucurie, ale cărei cauze însă părinţii nu le înţelegeau.

— «Iubiţii mei părinţi», zise el, «în sfârşit voiu putea lucra şi a vă fi folositor la ceva».

— «Tu, fiul meu, în ce fel ?»

— «Da, mamă, da, tată, mulţumită limbii germane pe care m'aţi învăţat, eu voiu câştiga bani pentru voi ; am găsit un om milostiv, care mi-a făgăduit de lucru în librăria sa. Ah ! cât sunt de mulţumit, cât sunt de mulţumit!».

A doua zi Edmond nu întârzie a se duce la domnul Maier. Librarul îi dictă în nemţeşte câteva scrisori de co-

merciu, pe care el le traduse în franţuzeşte cum nu se puteà mai bine. Îi dădù, afară de acestea, să traducă o carte franţuzască pe care el voià s'o publice în nemţeşte. Pentru toate aceste lucruri îi făgăduì că-i va plăti o sută de fiorini pe lună, ceea-ce erà destul să pue la adăpost de nevoi pe părinţii săi, şi chiar să le permită a face oarecare economii. Îşi poate oricine închipuì cât de fericit erà Edmond. Nu treceà zi să nu strige cu mulţumire : «Cât sunt de fericit c'am învăţat nemţeşte !»

După mai mult timp această binefacere însă fu zdrobită. Domnul Maier se îmbolnăvì greu de tot şi murì, plâns de ai săi, plâns de cei ce l'au cunoscut, plâns şi de Edmond, care găsise în el un al doilea tată. Afacerile comerciului furà lichidate, astfel că şi exilaţii perdură singurul mijloc de traiu, iar Edmond nu mai putù găsì altul. Ce să facă ei acum, ce-o să se întâmple cu ei ? Doamna de Grancey erà chinuită de o durere nesuferită, dorul vecinic, arzător, de a-şi vedeà patria, sau cel puţin de a se apropià de ea, o rodeà necontenit. Erà dorul acela, ce se numeşte «dor de ţară». Pământul ţărei lor erà închis pentru exilaţi, şi nici nu erà de gândit să se poată aşăzà la graniţă, care erà acuma teatrul de luptă între Franţa şi statele aliate. Câteodată i se păreà doamnei de Grancey, că i-ar fi mai bine de s'ar aşeza în Anglia, unde, oricum, ar fi fost mai aproape de ţara sa. Închipuirea necurmată lucrând asupra corpului său, acum foarte slăbit, devenise pentru ea, ceeace se numeşte, *o idee fixă*. Baronul împlinì dorinţele femeii sale. Ei plecară, se îmbarcară la Hamburg şi sosiră în curând la Londra. Erau de câteva zile în această capitală, când într'o dimineaţă Edmond şi tatăl său treceau pe o stradă populată, unde se găseau mai ales un mare număr de marinari. O mişcare oarecare domnià printre mulţime. Războiul între Franţa şi Anglia erà în toiul său. Se ziceà că spioni trimişi de republica franceză se găseau la Londra. Acest svon, înflorit şi mărit de popor şi de marinari, înfierbânta toată lumea.

Chiar în acea zi un om, dat pe faţă ca spion francez, fusese urmărit de mulţimea înfuriată, dar în zadar; el reuşise să scape. Domnul de Grancey şi fiul său nu cunoşteau această împrejurare. Îndată observară că un pâlc de oameni îi privesc pe dânşii şi-i arată cu degetul în mod ameninţător. Işi iuţiră paşii. Dar mulţimea se îndesă spre ei şi le oprì trecerea! Cuvântul: spy, spy (spion, spion) vuià acum la urechile lor. Patru oameni pătrunseră prin mulţime, inaintară spre baron şi se grăbiră să-l lovească. Un om oarecare crezuse că recunoaşte în el pe spionul francez, pe care 'l căutau zădarnic de mai înainte şi aceasta fu de ajuns spre a întărâtà mânia oarbă a poporului contra domnului de Grancey, care nici nu-l putea înţelege, nici nu-i puteà vorbì. Dacă ar fi fost singur l'ar fi lovit soarta cea mai nenorocită poate, dar din fericire îl întovărăşià fiul său! La auzul acestui înfricoşător cuvânt de spion, Edmond, care-l înţelesese, trecù înaintea tatălui său. «Ce vreţi voi»? strigă el.

— «Aruncaţi-l în Tamisa» — strigară atunci mii de voci.

Edmond însufleţit de o putere supranaturală, acoperì cu micul lui piept pe tatăl său, pe care-l ţineà îmbrăţişat. El începù atunci să explice, în englezeşte, acestei populaţiuni adevărul, cu toată căldura şi puterea de convingere pe care i-o dà momentul primejdiei. Poporul se opreşte o clipă nehotărât. Poliţiştii, cu nuele în mâni, semn al slujbei de ordine şi dreptate, sosesc la locul tulburării tocmai la timp. Ei aflară pricina, liberară pe domnul de Grancey, care se întoarse acasă cu fiul său.

Sosiţi aci în absenţa mamei sale, care, dacă ar fi aflat întâmplarea, — ar fi murit poate de frică, Edmond zise tatălui său: «Cât îţi mulţumesc că m'aţi învăţat englezeşte»! In sfârşit se puse capăt şi suferinţelor lor. Un guvern mai blând se stabilì în Franţa. Câţi-va buni prieteni reuşiseră să şteargă numele baronului de pe lista proscrişilor. El află această fericită veste după o lună, dela ultima întâmplare, şi tot atunci se vestì că i se dau înapoi o mulţime din pământurile, cari nu fuseseră

*

încă vândute. Își poate oricine închipui acuma bucuria familii, care avea să revadă, în sfârșit, țara sa după atâtea dureri și necazuri. Exilații se reîntoarseră în Franța și călcară iarăși pe pământul patriei lor.

Baronul și baroneasa nu încetau să spună la toată lumea cum fiul lor le fusese mai întâiu tâlmăcitor, apoi susținător și în sfârșit mântuitor! — Edmond n'a devenit însă mândru nici odată; dar mai târziu, după ce se căsătorì și devenì tată de familie, când copiii săi se descurajau din cauza greutății, pe care le-o pricinuia studiul limbilor, le ridica din nou curajul povestindu-le istoria sa.

Florian D. Stănculescu.

Acela, căruia nu i-e milă de animale, n'are inimă.
Zicătoare portugeză.

BURUIANA PREȚIOASĂ

Două fete, Mărioara și Săftița, mergeau spre oraș, și fiecare duceau un coș greu, plin cu fructe, pe cap. Mărioara bombănia și ofta mereu, Săftița însă râdea și glumia. Mărioara îi zise: «Cum poți tu să tot râzi? coșul tău este tot atât de greu ca și al meu, și tu nu ești mai tare decât mine». «Săftița îi răspunse: Eu am pus în coș o buruiană, de aceea aproape nu-l mai simț».

«Hei, strigă Mărioara, asta trebue să fie o buruiană prețioasă. O vreau și eu, ca să-mi ușureze greutatea mea. Spune-mi deci, cum se numește!»

Mărioarea răspunse: Buruiana prețioasă, care face mai ușoară orice greutate, se numește — *Răbdarea.* Ține deci minte, Marioară:

Când ai de dus o sarcină grea
Ia și tu răbdarea și pune-o în ea.

Iulian Drăgușanu.

Din lumea de demult.

PIATRA TRASNETULUI.

Mititica aschie de piatră numită a trăsnetuluĭ, pe care am văzut-o în vara trecută ca amulet la gâtul unei fetiţe într'un sat de prin Gorj, era un vârf de săgeată, de cremene, puţin cam roşietică. Fetiţa ştia de la părinţii ei că «scumpetea» ce-o purta înfăşurată în frunză de bine mirositor dumbravnic într'o punguliţă de postav roşu, legată de gât, este piatră ce cade din cer când trăsneşte în apă, şi că e aducătoare de noroc.

Vârfuri de săgeţi făcute din cremene.

Secure de cremene din vremea cea mai veche a existenţii omului găsită în lutul dela Abeville (Franţa).

Eu le ştiam acestea încă de pe când eram tot aşa de mic ca fetiţa asta, şi-mi aduc aminte cum am şi căutat odată piatră de-a trăsnetuluĭ cu mai mulţi, şi de vârsta mea şi mai mari, pe-o vălcea de pe dealul de de-asupra casei noastre. Un vecin, om bătrân, văzuse trăsnetul căzând în vălcea, şi după potolirea furtuniĭ s'a dus să caute piatră căzută din cer. Noi, copiii după el, gloată. Şi ca să ne aflăm în treabă, căutam pe întrecute, şi orĭce petricică mai altfel decât altele ni se părea că e cea adevărată. Dar moşul, ştiu eu, cunoştea acest soiu de piatră, şi aşa cu tot zelul nostru de a face isprava asta mare, n'am găsit nimic pe voia moşului şi am lăsat treaba încurcată.

Ce e anume piatra trăsnetului eu n'am ştiut nicĭ odată de la oamenii din satul nostru, căci nu ştiau nici ei anume. Unii au auzit numai, alţii au şi văzut-o, cei mai lăudăroşi au şi aflat-o. Dar în sat la noi n'o avea nimeni. Atâta se vorbea numai cu ştiinţă de obşte, că ea cade odată cu trăsnetul din cer, când el loveşte în ape şi ca aduce noroc.

Mai târziu, când eram pe la şcoalele celea mari, am învăţat de prin cărţi şi despre piatra asta şi am aflat că nu numai în sat la noi aduce trăznetul pietre din cer, ci prin toată lumea, şi că nu numai un singur moş ca vecinul nostru s'a străduit s'o caute.

Scrie în istoria Romanilor, că, nu multe zeci de ani după Hristos, comandantul Galba a văzut odată trăznind într'un lac din Cantabria şi că a pus oştirea să scurgă lacul şi să-l pescuiască spre a găsi piatra trăsnetului. Şi a şi găsit pe fundul lui douăsprezece pietre de acestea, toate in chip de topor, de cremene linsă ca sticla.

Pentru Galba, ele au fost semnul unui mare noroc şi o prevestire

Ciocan din vremurile străvechi ale existenţii omului preistoric, găsit în Serbia.

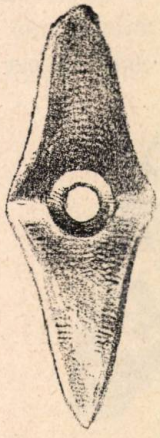

Ciocan din vremurile străvechi ale existenţii omului preistoric. Găsit în Serbia.

că Dumnezeu l-a ursit să ajungă pe tronul împărătesc. Şi, miră-te omule, a şi ajuns într'adevăr împărat al Romeï! Dar asta a fost o credinţă deşartă a lui Galba, a lui şi a lumii de pe atunci, cum e şi astăzi. Pentru că nici topoarele acelea n'au ajuns în lac fiindcă le aduse trăsnetul şi nici Galba n'a ajuns împărat fiindcă a găsit topoarele. Altă pricină a avut şi una şi alta.

De maï mare mirare ar fi lucrul că piatra asta a trăsnetuluï are totdeauna chipul unei unelte, al unui topor, al unui cuţit, al unei săgeţi, câte odată e ciocan, ori pilă, ori daltă, alte ori e sulă şi ac şi mai ştiu eu ce. Par'că se joacă cineva în nori şi închipueşte unelte de muncă, toate de cremene, unele făcute mai din topor cum se zice, dar altele aşa de linse şi de drăguţ cioplite că ţi-e mai mare dragul să le vezi. Şi se găsesc mai ales prin lacuri, dar mai rar şi prin peşteri şi pe vârfuri de coline deschise şi nu numai colea şi colea, ci peste tot pământul şi în multe locuri. Iar oamenii fără ştiinţă de carte le caută şi se miră de ele, de unde vin şi ce e cu ele, şi cred că numaï trăsnetul e poate ciopli din cremene aşa de frumos. Iar oamenii învăţaţi le adună şi ei şi le rânduesc în rafturi prin muzee, dar ei ştiu ce sunt şi de

unde vin şi pricep că sunt făcute de mână de om, pentru nevoi omeneşti, şi nu de trăsnet aşa numai de-o toană.

Ele sunt arme şi unelte de ale oamenilor vechi, pe când nu era cunoscut fierul şi nu ştiau oamenii să-l lucreze. Meşteşugul lucrării fierului l-au învăţat oamenii târziu; ba înainte de a cunoaşte fierul ei îşi făceau arme şi unelte din aramă şi din bronz, iar înainte şi de asta le

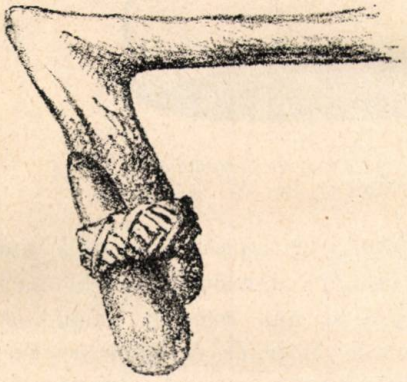

Felul cum se întrebuinţează azi de către selbaticii din Noua-Britanie, securile de piatră.

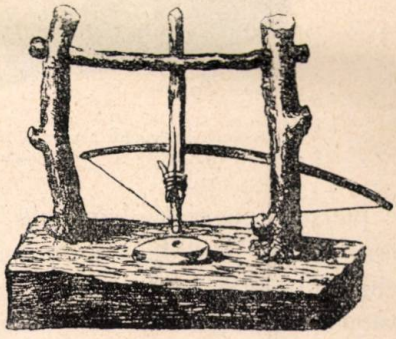

Unealtă de făcut găuri la săcurile străvechi. Astfel de unealtă o întrebuinţează şi astăzi unele popoare din Australia.

făceau numai din piatră. Mai la început se ajutau cum puteau, s'au găsit bucăţi de cremene despicată în chipul unui topor, având coada de lemn, dar coada nu băgată într'un ochiu găurit în piatră, ci legată cu strune de maţe de capătul cel gros al cremeneĭ. Deci nu ştiau şi nu aveau cum, pe atunci, să găurească piatra. Cu vremea şi-au tot îmbogăţit uneltele, până au ajuns să şi le facă toate din cremene, aşa de bine şi de frumos încât te prinde mirarea.

Aceste unelte şi arme vechi, vechi de tot, sunt vestitele pietre ale trăsnetuluĭ despre care credinţa deşartă a născocit că ele cad din cer în apa unde trăsneşte. Negreşit, acum şi-aŭ dat bine oamenii seama de ele, dar până a nu şti ce sunt, le era de mirare; ce pietre sunt acestea în chip de unelte? Că le-ar fi făcut oamenii de demult, asta nu le da prin gând, şi de aceea au ajuns la încheerea, că le face fulgerul din piătra care dă foc sub amnar şi se joacă cu ele asvârlindu-le prin lacuri.

Credinţa cu lacurile îşi are rostul de acolo că uneltele acestea vechi s'au găsit mai întâiu şi se găsesc mai multe la un loc prin lacuri, pe margini pe unde nu e apa adâncă. Dar la un loc cu aceste unelte se găsesc şi alte lucruri, ca hârburi de oale, lucruri de podoabă, stâlpi afundaţi în pământ în şir şi stând sub apă de sute de ani. Acum ştim bine

ce-a fost acolo: locuinţe omeneşti, în mijlocul apei, ridicate pe stâlpi pentru mai buna pază de oameni duşmani şi de fiare.

Precum am spus, ele se găsesc pretutindeni pe pământ. Romanii şi Grecii le cunoşteau bine şi le numeau tot piatră a trăsnetului, dar nu

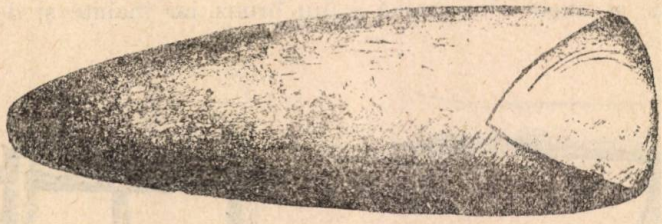

Săcure străveche găsită la Dobrotinet (jud. Olt). Pe jumătate din mărimea ei adevărată.

se puteau dumeri, ce sunt ele? Invăţatul enciclopedist roman Pliniu scrie despre ele, după un autor mai vechiu: «Sotacus cunoaşte două feluri de piatră a trăsnetului, una neagră şi una roşie, şi amândouă seamănă cu topoarele. Cea neagră ajută le cucerirea cetăţilor şi prinderea flotelor: se numeşte *baetyle* când e rotundă, iar când e lungăreaţă

Săcure străveche găsită la Dobrotinet (jud. Olt). Ceva mai mică ca jumătate din mărimea ei adevărată.

îşi ţine numele de *ghioagă a tunetului*. Se mai cunoaşte şi al treilea soiu, care însă e foarte rar şi e căutat cu multă stăruinţă de vrăjitorii din Persia, pentrucă se găseşte numai în locurile unde a trăsnit».

Superstiţia că piatra trăsnetului poate face minuni — Pliniu credea că poţi prinde cu ea flote întregi — o au toate popoarele. E curios că aceeaşi superstiţie, care a îmbătat de cap Europa mai până în veacul trecut, se găseşte şi în China şi în Japonia, şi în Africa. Iată ce spun Chinezii într'o enciclopedie veche a lor, numită a împăratului Cang-hi: «Piatra trăsnetului. Forma şi substanţa acesteĭ pietre e deosebită după locurĭ. Mongolii nomazi o întrebuinţează în loc de aramă şi de oţel. Multe topoare de aceste de ale trăsnetului sunt ca topoarele adevărate, altele ca un cuţit, altele ca ciocanul. Pietrele trăsnetului au culoare felurită; sunt unele negricioase, altele verzui. O poveste din timpul lui Tang spune că la Yu-men-si era un templu mare, dedicat tunetului, şi

că locuitorii ţării jertfeaŭ acolo felurite lucruri ca să capete acest fel de piatră. Dar fabula asta e ridicolă. Pietrele trăsnetului sunt metale, (1)

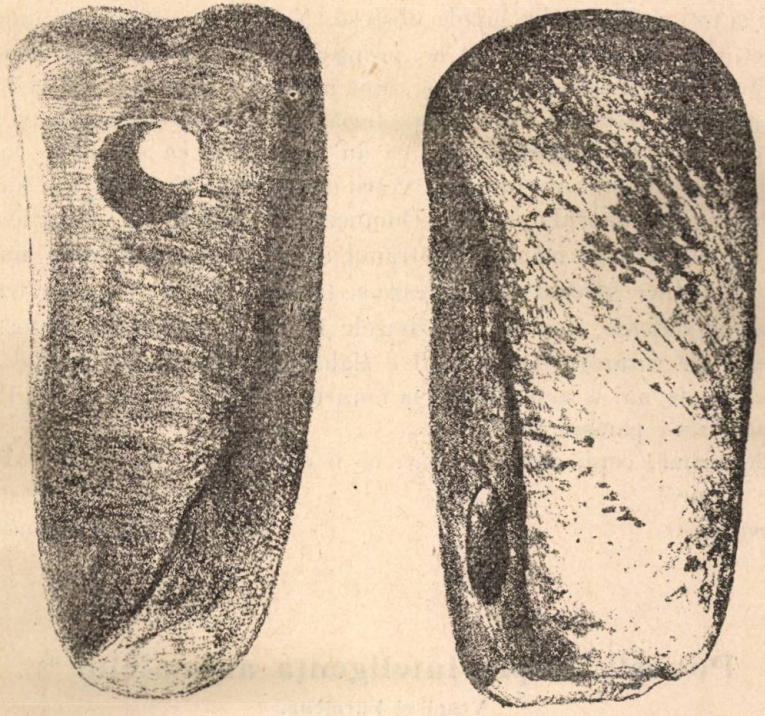

Săcure străveche în mărime adevărată, găsită în dealul de lângă comuna Cărbunești (Gorj). Gaura este făcută cu ajutorul uneltei de pe pag. 205.

piatră, cremene, pe cari focul fulgerului le-a schimbat, despicându-le deodată şi unind în chip nedespărţit felurite substanţe. In multe pietre de acestea se cunoaşte limpede o cristalizare».

Iar în Japonia se explică sumedenia de resturi de arme şi de unelte din epoca de piatră a omenimii aşa, că ele ar fi plouat din cer, saŭ că în fiecare an o oaste de duhuri sboară prin aer cu ploi şi furtună şi aduce pietre, şi după liniştirea furtunii ies oamenii să caute prin nisip săgeţi de piatră, pe cari le-au asvârlit duhurile.

Tot cam aşa cred prin Iava şi prin peninsula malaieză.

Este însă în adevăr o piatră, numită *fulgurită*, care se produce când trăznesul cade în locuri nisipoase, precum în deşerturi, şi are forma unei ţevi neregulate, deci nu samănă cu cele despre cari am vorbit mai sus.

G. Coşbuc.

(1) Probabil, înţelege arme şi unelte de bronz şi de aramă, cari aŭ prins culoare verde.

FAMILIA.

Intr'o familie toţi au în vedere folosul tuturora, pentru-că toţi se iubesc şi toţi au parte din binele obştesc. Nu-i unul măcar din membrii familiei, care să nu iea parte la propăşirea ei, într'un chip deosebit, după puterea şi înţelepciunea sa şi după aplicările sale particulare : unul face asta, altul face alta ; însă fapta fiecăruia foloseşte tuturora, şi fapta tuturora foloseşte fiecăruia. Fie că au puţin, fie că au mult, împart frăţeşte ; nu-i deosebire în jurul vetrii părinteşti. Nu vezi aci foamea, colo belşugul. Paharul, pe care Dumnezeu îl umple cu darurile sale, trece din mână'n în mână, şi bătrânul şi copilaşul, acela care nu mai poate încă duce sarcina şi acela care se întoarce de la câmp cu fruntea scăldată'n sudoare, toţi îşi udă buzele în el. Bucuriile lor, suferinţele lor, sunt ale tuturora. Dacă unul e slăbănog, dacă altul e bolnav, dacă împovărat de ani e neputincios la muncă, ceilalţi îl hrănesc, îl îngrijesc ; aşa încât nu-i părăsit nici când.

Tată, mamă, copii, fraţi, surori, ce e mai sfânt, mai dulce de cât aceste nume ?

(Lamennais). IONESCU. M. GHEORGHE.

Poveşti despre inteligenţa animalelor *)

Vespii şi Furnicile.

Un englez a îmblânzit o vespe şi iată cum spune el că a izbutit în această încercare :

«In trecuta lună, Mai, luasem o vespe, împreună cu cuibul ei, din munţii Pirineï. Cuibul, clădit cu mare meşteşug, coprindea ca vre-o douăzeci de căsuţe şi aproape în fiecare din ele se afla câte un ou. Dintr'un singur ou eşise un pui, care nu 'mi fu greu să-l deprind a mânca din mâna mea. La început, el era neliniştit, supărăcios ; acul şi-l ţinea totdauna scos pe jumătate, întocmai ca o armă gata a lovì. Odată sau de două ori, când şeful trenuluï cu care călătoriam, deschise uşa vagonului pe neaşteptate şi eu voii să pun această mică vespe în cutiuţa ei, ea mă 'nţepă uşor cu acul, poate mai mult de frică.

«Peste puţin ea se obicinuì cu mine, încât îmi îngăduì s'o mângâi : de aci încolo nu-i mai zării acul.

*) Vezi pagina 18 şi 104

«Cu venirea frigului, vespea mea căzù într'un fel de amorţeală, care 'mi dà de gândit; totuşi nădăjduiam că o să poată eşì în primăvară. Pentru asta o aşezai într'un loc întunecos şi îi dam mâncare, când credeam că-i e foame. Din când în când eşia pe afară şi aşa petrecu bine până la sfârşitul lui Februarie. Cam pe vremea aceea băgai de seamă că nu 'şi mai puteà mişca corniţele, iar într'una din zile nici nu mai vru să mănânce. Incercai să-i aţâţ pofta de mâncare dar capul îi amorţise, de şi picioarele, aripele, şi pântecele se mai mişcau încă. In ziua următoare, pentru cea din urmă oră îi mai detei puţină mâncare, amorţeala îi coprinsese şi pieptul; numai gâtul mai licărea puţin.

Corpul îmbălsămat al bietei mele vespi se vede şi acum la British Museum [1])».

Ca să sfârşesc, să vă mai povestesc încă o istorioară despre vespi:

— O! tată, nu ne-ai vorbit despre toate animalele!..

— Ce fel; nu sunteţi mulţumiţi ?!..

— O! nu, nu; am vrea să te ascultăm!..

— Ei, lasă că e deajuns pentru azi; totuşi iată ce am să vă mai povestesc. De şi albinele, vespii şi furnicile n'au creerul format ca al omului şi al celorlalte animale, cu toate astea ele îşi comunică gândurile, — ceeace probează că le au, — prin ajutorul corniţelor, aşa că prin acest mijloc stau şi ele de vorbă. Iată un fapt, care probează îndeajuns acest lucru:

«Intr'o zi, — din vara anului 1872, — tocmai isprăvisem cu prânzul; pe o farfurie rămăse câteva bucăţele de albuş de ou. Veni o vespe, care după ce zburà câtva timp împrejurul farfuriei, se aşezà pe ea, se încercà să ià una din bucăţele la care râvnea, dar neizbutind plecà. Peste puţin sosesc doi vespi, merg deadreptul la bucăţica de ou, pe care ridicând-o cu mare uşurinţă, o duc cu ele. De bună seamă vespea cea dintâi fusese după ajutor. Gândindu-mă că lucrurile n'o să se mărginească numai la atât, dar că cei doi vespi vor merge la cuibul (căşiţa) lor, ca să povestească întâmplarea celorlalte, mai pusei încă vre-o câteva felioare de ou pe farfurie şi aşteptai să văd ce era să se mai întâmple. Vespe după vespe, venì roiul întreg; fiecare merse la farfuria cu ou, de unde îşi lua partea sa de pradă. Dacă vespii n'ar fi avut mijlocul ca să-şi împărtăşească gândurile între ele, bucăţelele de ou ar fi rămas pe farfurie. Pe cât sunt vespii de meşteri la furat, tot pe atât sunt de dârji când este vorba şă-şi apere prada. La uşa căşiţei lor se află totdauna o vespe de pază. Indată ce se iveşte vrăşmaşul,

1) Muzeul Britanic, vestit muzeu din Londra.

paznicul dă de veste; toţi vespii din colonie se reped asupra streinului, care are să-şi aleagă între fugă şi moarte. Dintre sutimele de vespi, ce se află într'o căşiţă, paznicul este ales cu multă îngrijire şi cu ştirea tuturor. Cum se face această alegere? Nu ştim nimic; ştim numai că se face şi atâta tot! Locuitorii căşiţelor îşi cunosc paznicii, în grija cărora lasă intrarea; ei intră şi ies fără ca paznicii să se înşele: ei cunosc pe cei din altă căşiţă streină! Mai spuneţi acum că vespii n'au pricepere!..

In ce priveşte furnicile, cei ce le-au cercetat au găsit şi la ele aceleaşi obiceiuri ca şi la vespi şi mai ales ca şi la om. Ele au armate comandate de ofiţeri, care ordonă, cer supunere şi nu îngăduie nici unui soldat să iasă din rânduri.

Sunt unele furnici, care sapă pământul, seamănă grâul care le place, îl seceră când s'a copt şi îl duc în magaziile lor de sub muşuroi. Altele, vânători de robi, tot aşa de îndârjite ca şi cei mai groaznici vânători de negri, — se aruncă asupra altor furnicare mai slabe, le răpesc ouăle, le pun la clocire, ca să 'şi poată înmulţi numărul iloţilor în folosul lor.

— Ce sunt iloţi, tată? Intrebară copiii!.,

«Iloţii erau poporul robit de către vechii Spartani. Ei se îndeletniceau cu munca câmpului, cu lucrările manuale şi caznice, pe socoteala stăpânilor lor,—Spartanii—cari la rându-le se îndeletniceau numai cu meşteşugul armelor şi cu apărarea patriei. De atunci numele de ilot a rămas în înţeles de rob şi voi vedeţi, copii mei, cât de bine se potriveşte acest nume furnicilor robite. Alte furnici îşi îngroapă morţii. Lucrul ăsta a fost descoperit de către o doamnă, care dupăce omorâse o mulţime de furnici, le lepădase pe pământ. O furnică găseşte trupurile moarte ale tovarăşilor ei, le cercetează, pleacă şi se înapoiază însoţită de alte furnici, cu care se îndreaptă spre trupurile celor moarte. Două furnici ridică un trup mort, alte două, spre a schimba pe cele dintâi, urmează după ele. Apoi aproape două sute de furnici, păstrând aceiaşi regulă, veneau în urmă. Alaiul acesta se îndreptă spre o grămăzue de nisip; aci purtătorii îşi depuse sarcina jos, alte furnici începură a săpa gropile, în care se punea câte un mort, peste care apoi aruncară pământ cu multă îngrijire. Cinci sau şase din furnici nu voiseră să ia parte la această lucrare; atunci de îndată celelalte se repeziră asupra lor, le uciseră, săpară o groapă mare, în care, fără nici o milă, aruncară unele peste altele trupurile celor nesupuse.

. . . . . .

Şi acum, dragii mei copii, după ce v'am arătat rând pe rând dovezi despre înteligenţa multor animale, aflaţi că am făcut-o pentru ca să în-

vățați a le iubi! Dacă ne vom purta cu ele cu dreptate și cu bunătate, le vom dezvolta rațiunea și însușirile cele bune, întocmai cum acestea se dezvoltă la voi, copiii, prin educațiune și astfel se pot căpăta dela animale servicii bune și folositoare!...

— Pe când, dacă le năcăjim, le facem nenorocite, răutăcioase și sălbatice, răspunsă Vasilică!...

— Omul își zice regele creațiunei. Ce se poate întâmpla regilor cari nu'și îndeplinesc datoriile către supușii lor?!...

— Nu știu, răspunsă Lenuța!...

— Sunt izgoniți de pe tron, zisă Vasilică!...

— Ei bine, zisă tatăl râzând, să ne silim ca să fim regi iubiți, iar nu izgoniți!...

P. PĂNOIU.

LĂUDAROȘII.

Trei normaliști (preparanzi) — după ce-au isprăvit școala — se reîntoarseră în satul lor. Se arătară preotului — ca unul din ei să fie numit în locul de învățător vacant. Căci trebue să se știe, că toți sătenii țineau atât de mult la preotul lor — că din vorba lui nu eșiau.

Preotul spuse normaliștilor, că vrea să știe întâi ce a învățat fiecare, și apoi va hotărâ. Primul spuse atunci foarte mândru: «Am învățat atât de mult, că nici 10 ani n'ar ajunge să povestesc ce știu». Al doilea zise mai mândru: «Cât am învățat eu! nu mi-ar ajunge să scriu, dacă marea ar fi cerneală și cerul hârtie»! Al treilea zise: «În adevăr am învățat mereu, față însă de știința de pe pământ, pot zice că nu știu nimic!»

Preotul răspunse, îndreptânduse către cei dântâi doi: «Voi care știți așa de mult, vă puteți găsi traiul în orice parte a lumei, e drept dar ca noi să ne îngrijim de cei ce nu știu nimic».

Așa deveni modestul, învățător; iar lăudăroșii plecară cu rușine; și azi — de mai trăesc — cutreeră lumea cu știința lor.

(Din nemțește). B. I. NEGRU.

SIMŢAMANTUL GINGAŞIEI SAU DELICATEŢA.

Iubiţi colegi!

Ca un sirguincios cetitor al revistei noastre «Amicul Tinerimei», îmi iau voe, să vă fac cunoscut, pe scurt ceea ce am citit de curând despre o cerinţă de căpetenie a fiecărui tânăr elev.

E vorba de simţământul gingăşiei sau a delicateţei.

Citiţi-o cu luare aminte şi bine v'o însemnaţi, căci vă va fi folositoare în toată viaţa.

Gingăşia sau delicateţa este una din cele mai frumoase însuşiri, am putea zice virtuţi, ale inimei omeneşti. Numai cel ce e silit să converseze sau să petreacă sub unul şi acelaşi acoperiş cu oameni aspri, necioplţi, ştie, cât de amare şi de nesuferite pot fi oarele petrecute într'o societate lipsită de simţul delicateţei.

Din contră, cât de bine ne simţim în societatea unui om delicat! N'avem să ne temem, că micele noastre defecte vor eşi la lumină, că rănile noastre vor fi atinse fără cruţare, că simţemintele noastre cele mai frumoase şi mai sfinte vor fi luate în rîs; cu un cuvânt, suntem siguri, că nu ni se vor căsuna, cu voinţa, dureri sufleteşti sau neplăceri.

Dar ce este gingăşia sau delicateţa? vor întreba unii, cari, fără a şti, posed această nobilă şi binecuvântată însuşire.

Delicateţa este o virtute, care nu constă în a decoperi în gura mare calităţile bune ale deaproapelui nostru, ci în a nu desvelì slăbiciunile altora; nu constă în a vindeca rănile altora, ci în a nu le atinge; nu constă în a spune oamenilor lucruri plăcute, îmbucurătoare sau de laudă, ci în a nu le spune lucruri vătămătoare ori supărătoare.

Laudele sarbede şi preamărirele, ce ni le face câte un amic nătărău, nu sunt delicate.

Omul nedelicat, chiar în cea mai sinceră a sa bunăvoinţă,

ne pricinueşte adese ori simţeminte neplăcute sau dureroase; pe când omul delicat, chiar şi în mânia ori dojana lui, ştie să cruţe atingerea simţemintelor noastre.

Este un mare chin a sta în atingere sau a trăi în relaţiuni mai deaproape cu un om lipsit de gingăşie, mai ales dacă posedăm într'un grad mai mare acest simţ.

Omul rău ne răneşte, ranele ne dor, dar nu ni-e ruşine a le descoperi; omul nedelicat însă ne chinueşte necurmat cu împunsături veninoase, cari devin în fine de nesuferit şi în contra cărora nici nu cutezăm să ne plângem temându-ne să nu devenim de râs.

Gingăşia, această însuşire nobilă, nu este în totdeauna rezultatul culturei. Sunt oameni foarte culţi, plini de spirit, de rang strălucit, cari nu posed nici umbra acestei virtuţi modeste; pe când o găsim foarte adese ori în copilul plugarului, sau în omul muncitor, desvoltată în gradul cel mai mare.

Aceasta provine de acolo, că delicateţa există în inima omului, în inima nobilă, generoasă.

Dar vorbind despre delicateţă vream să ating în câteva cuvinte şi modul de conversaţiune în societate, care este firescul rezultat al delicateţei.

Este una din cele mai mari plăceri, în viaţa socială, conversaţiunea dulce, plăcută. Ce poate fi mai plăcut decât a conversa cu amicii şi amicele noastre, cu cunoscuţii şi cunoscutele noastre, când aceştia posed nobilul simţ al delicateţei? A schimba câteva cuvinte bine simţite, a discuta asupra părerilor noastre, a ne înmulţi şi sporì ideile şi cunoştinţele, a cultiva, a poleì şi a netezì pronuncia şi vorbirea noastră, sau a petrece câteva clipite în convorbiri uşoare şi atrăgătoare: este foarte plăcut şi folositor.

Sunt puţini însă aceia, cari posed fărmecătoarea artă a conversaţiunei plăcute; pentru-că nu e tot una a vorbì şi a conversa.

Cum putem să conversăm dară în mod plăcut? Limba-

giul nostru trebue să fie uşor, înţeles de toţi, preserat cu expresiuni frumoase, înfrumuseţat de idei felurite, cari însă nu trebue să alunece în disertaţiuni lungi; putem să disputăm, nu însă să ne sfădim; să povestim în colori vii istorioarele, întâmplările zilei, fără de a aluneca pe tărâmul minciunilor, al clevetirilor, al defăimărilor şi al calomniilor. Să nu vorbim prea mult, nici să întrerupem vorbele altora. Astfel conversează tinerii culţi şi delicaţi.

Deva. ALESANDRU HOSSU.
Student.

JOC DE SOCIETATE

Ce frumoase şi petrecătoare sunt jocurile în societate le ştie numai cel ce are ocazie să petreacă cu prietene şi prieteni bine crescuţi în familie. Câte jocuri nu sunt cari se obicinuesc, dar pe cari mulţi nu le cunosc. Iată aici un astfel de joc numit *panglicele.*

Fiecare persoană ia o panglică şi o ţine de un capăt. Celelalte capete sunt reunite în mâna celui ce conduce jocul şi care se află prin urmare în mijlocul cercului jucătorilor. Când acesta zice: «Intindeţi», trebue să se dea drumul panglicei şi când zice: «Daţi drumul», trebue să se întindă. Cine greşeşte dă un gaj (amanet — pedeapsă). PAVES D. L. — Ploeşti.

GHICITOARE

A B C, el are-o cruce
Şi cu el tot strângi;
C B A, să nu-ţi apuce
Degetul, că plângi!
B C A, putere are
moarte chiar să-ţi dea;
A C B, e o cântare,
Insă vai de ea!

In locul literilor *A B C*, să se pună literele cuvenite.

Rezultatul în No. 11. ALEXANDRU G. COŞBUC.

ARITMOGRIF.

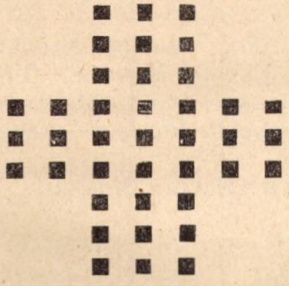

Loc de fericire
Adjectiv
Un fenomen de viaţă
Carte bisericească
Erou din evul mediu
Adjectiv (întors)
Animal polar
Conjucţie latină
Râu în Elveţia

Literile dela mijloc, de sus în jos, dau numele unei Regine, iar cele din faţa lor paralele cu ele, dau numele unei părţi din oştire.

Propus de POPESCU G. I. — *Caracal*.

Dezlegarea în numărul 11.

ŞARPE

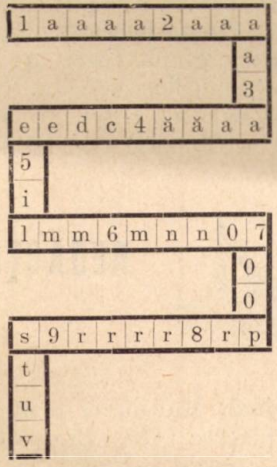

Din literele şarpelui se vor face :
1. Nume bărbătesc.
2. Mare.
3. Mineral.
4. Pronume.
5. Meseriaş.
6. Anotimp.
7. O parte a corpului (invers)
8. Animal.
9. Nume bărbătesc.

Iniţialele dau numele unui obiceiu din ajunul anului nou.

Rezultatul în No. 11.

B. I. NEGRU, *Piatra-Neamţu*.

DESLEGARI

Problema din No. 6 a mai deslegat'o bine:

Margareta Negoescu — Institutul Sf.-Maria — Bucureşti; Cornelia Popescu — Azuga.

Deslegări bune la Aritmogriful din No. 7 au mai trimis:

Alex. Gr. Chifu—Siliştea Crucii. Elvira Morariu—Tătrăuţ, lângă Suceava (Bucovina). Margareta Negoescu, Institutul Sf. Maria — Bucureştĭ. Carp-Greceanu—Craiova. Cornelia Popescu—Azuga. Alex. G. Coşbuc—Bucureşti.

Problema din No. 7 a mai rezolvat'o: Elvira Morariu—Tătrăuţ-Bucovina şi Carp-Greceanu—Craiova.

Deslegarea problemei dela pag. 191 este: 25 gâşte şî 11 porci.

Au trimes deslegări bune: Din *Azuga*: Cornelia Popescu. *Bucureşti*: Adela Ciconi, Elisa şi Victoria Gheorghiu, Silvia Oancea, Caterina Oporanu şi Eugenia V. Urziceanu, eleve ale institutului Sf. Maria. Eufrosina Popescu, studentă, Eugenia Georgescu—Buzău. Gr. Demetrescu, A. Dimitrescu, M. I. Creangă, Elefterescu Alex., Iordache Mihăilescu, Nicolae Petrescu, Gheorghe Sălcescu,—seminarişti. Dumitru Alimăniţeanu, Corneliu V. Bediţeanu. C. Cazangiu, gimnasiul «Cantemir-Vodă». Coşbuc G. Alex. Victor N. Dumitrescu, liceul Lazăr. Ion Răuţoiu Y-dra. *Blaj*-Transilvania: Teodor Maior, gimnasist. *Brăila*: N. Anuşcă. *Constanţa*: George Cornea şi Victor N. Mastero, gimnasiu. *Goicea*-Dolj: Filip Popescu, elev. *Iaşi*: Al. Svartz. *Piatra*-Neamţu: Bercu I. Negru. *Piteşti*: Alex. Vasilescu. *Ploeşti*: George şi Alexandru Albani, Dan Andronescu, Bărbulescu Zaharia, Moise Brezis, Scurtu Mărioara, elevă şcoala profesională. Alex. Şuluţ. liceu *Târgu-Jiu*: Ion Fl. Militaru, Const. Proca. *Turnu-Severin*: Sergescu C. Barbu. *Rădăuţi* (Bucovina): Lizzi Cârstiuc, gimn. *Craiova*: Ilonca Bulboca, Ant. C. Brăiloiu, Gherasim Brătănescu-Plosca, C. Gr. Nicolau, Pantil. M. Sitescu. Vieru. *Caracal*. Gh. Dobrescu. *Huşi*. W. S. Martalog. *Paşcani*. I. Stern. *Iaşi*. Eglantina şi Tiberiu Gh. Ştefan.

POŞTA REDACŢIEI

D-rei Elvira Morariu.—Tătrăuţ (Bucovina). Mulţumim pentru prea frumoasa scrisoare, care ne-a făcut mare plăcere. Gh. Budu Tulcea: Poesia din urmă nu este potrivită pentru revista noastră. T. Maior-Blaj. Poveşti frumoase din popor se pot publica. Îţi mulţumesc pentru cele ce ne-ai înpărtăşit. Trimiteţi toţi deslegări. Al. Gheocălescu-Câmpulung, S. Popescu G. I.-Caracal. şi Dan Andronescu-Ploeşti: Indată ce va fi loc.

La Redacţia «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complecte şi legate, anii II, III şi IV, fiecare cu preţul de Lei 4.

Direcţiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toţi iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară şi pe înţelesul tuturor.

Tot ce priveşte abonamentele, expediţia, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», Bucureşti, Bulevardul Academiei No. 3. Ce priveşte redacţia, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, Bucureşti, Şoseaua Kiselef No. 3.

Tinerilor! Răspândiţi revista voastră cât puteţi mai mult!

Păstraţi numerile spre a le lega la sfârşitul anului!

Toţi câţi s'au ocupat cu problemele educaţiunii şcolare ştiu cât de greu era mai 'nainte vreme, când era vorba ca să recomanzi tinerimei noastre o «revistă bună» în care să se afle o lectură dotrivită, îndrumări necesare pentru viaţă. De când există revista AMICUL TINERIMEI, condusă de excelentul pedagog I. MOISIL care e sprijinit în munca sa de alţi bărbaţi cunoscători de chestie suntem scutiţi de grija aceasta. Ori şi care învăţător sau profesor poate recomanda această excelentă revistă tinerilor ce-i sunt încredinţaţi spre creştere.

Cu începutul anului al V-lea de existenţă revista a introdus considerabile îmbunătăţiri, cari o recomandă şi mai mult tinerimei noastre. Numerile apărute până acuma conţin material variat şi foarte instructiv. O revistă la care colaborează pe lângă d-l Moisil directorul ei, scriitori ca G. Coşbuc, Dr. Simionescu, Longinescu, Străjanu, N. Petra-Petrescu ş. a., merită o răspândire cât mai largă şi de aceea noi o recomandăm călduros cititorilor noştri ca să o comande pentru bibliotecile şcolare.

«ŞCOALA», organul Reuniunei şcolare române din Bucovina-Cernăuţi.

AMICUL TINERIMEI este o revistă folositoare pentru tinerimea şcolară. D-l I. MOISIL se ocupă cu pasiune de micii şi cuminţii săi cititori, ne uitând a lăuda pe d-şoare, dacă ele scriu mai bine ca stil şi caligrafie decât băeţii ştrengari. Revistad-lui Moisil aduce reale servicii. Să tipăreşte frumos la «Minerva».

GAZETA DE DUMINICĂ din Şimleu-Transilvania.

„MINERVA"

*** INSTITUT DE ARTE GRAFICE ŞI EDITURĂ ***

Bd. Academiei, 3 — Str. Edgar-Quinet, 4

BUCUREŞTI

CARŢI POTRIVITE PENTRU TINERIME:

Bălcescu N.: Istoria Românilor	Preţul	Lei	1.50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie . .	»	»	1.50
Creangă Ion: Opere complecte	»	»	1.50
Ispirescu P.: Legende şi Basme . . .	»	»	1.50
Ispirescu P.: Povestirile unchiaşului sfătos	»	»	1.50
Popovici Aurel: Vorbe înţelepte . . .	»	»	1.50
Petrescu Petra N.: Ilie Marin	»	»	1.50
Urechiă N.: În Bucegi	»	»	1.50
Delatismana: 100 Basme	»	»	2.50
Genlis: Povestiri morale	»	»	1.50
Livescu: Nu se cuvine	»	»	1.50
Mera I. T.: Din Lumea basmelor . . .	»	»	3.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA"

No. 1. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 2. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 3. Istoria Populară a Românilor . . . . . à 0.15
No. 4. Cântarea României à 0.15
No. 5. Istoria Populară a Literaturii Româneşti. . à 0.15
No. 6. Revoluţia lui Tudor Vladimirescu . . . . à 0.15
No. 7. Perderea Basarabiei à 0.15
No. 8. Unirea Principatelor şi Cuza . . . . . à 0.15
No. 9. Mih. Kogălniceanu à 0.15
No. 10. Vasile Alexandri à 0.15
No. 11. Ştefan-cel-Mare . à 0.15
No. 12—13. Istoria lui Mihai Viteazul . . . . à 0.15
No. 14. Revoluţia lui Horia à 0.15
No. 15. Răpirea Bucovinei à 0.15
No. 16. Cum să ne creştem copiii . . . . . à 0.15
No. 17. Păstrarea sănătăţii à 0.15
No. 18. Ce să citim? . . à 0.15
No. 19. Zece Maiu. . . à 0.15
No. 20. Răzb. p. Neatârn. à 0.15
No. 21. » » » à 0.15
No. 22. » » » à 0.15
No. 23. Viaţa Mitropolitului V. Costachi . . . . à 0.15
No. 24. Aritmetică. . . à 0.15
No. 25. Femeile în revoluţia din Rusia . . . . . à 0.15

I. 6427.

Anul al V-lea. No. 10 15 Februarie 1908.

Numărul 20 bani.

„MINERVA“
Institut de Arte Grafice și Editură
București. — Bd. Academiei, 3.

A apărut:

Insemnările lui Neculai Manea

DE

M. SADOVEANU

◆

Prețul: Lei 2.—

De vânzare la toate librăriile din țară